

POSLOVNO POROČILO KNJIŽNICE LAŠKO ZA LETO 2016

Pripravil
Matej Jazbinšek

Laško, februar 2017

I SPLOŠNI DEL	3
II POSEBNI DEL	4
1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC	4
2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA	5
3 IZPOLNJEVANJE CILJEV – PROGRAMA ZA LETO 2016	5
3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI	6
3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC	7
3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev.....	7
3.2.2 Kader in dogodki na kadrovske področju.....	7
3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast	8
3.2.4 Računalniška opremljenost.....	10
3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI.....	10
3.3.1 Odprtost knjižnic	10
3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic.....	10
3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prirediteljev	12
3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge	13
3.3.5 Prireditvena dejavnost	13
3.3.6 Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško	14
3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI	16
3.4.1 Domoznanstvo.....	16
3.4.2 Izredna strokovna in tehnična dela	17
3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju	17
3.4.4 Stiki z javnostmi	18
3.4.5 Izobraževanje zaposlenih	18
3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA	19
4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV	19
5 DOSEGANJE CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM.....	21
6 GOSPODARNOST IN UČINKOVITOST POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN NEKATERA SLOVENSKA POVPREČJA	22
7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA NADZORA	22
8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI	22
9 NAŠA KNJIŽNICA V OKOLJU	22

I SPLOŠNI DEL

Naziv: Knjižnica Laško
Naslov: Aškerčev trg 4, 3270 Laško
Telefon; faks: 73 44 300; 73 44 303
E-pošta: info@knjiznica-lasko.si **Spletna stran:** www.knjiznica-lasko.si
Transakcijski račun: 01257-6030371663 UJP Žalec
Davčna in matična številka: 72905689, 5966949
Direktor: Matej Jazbinšek, dipl. komparativist in sociolog kulture, samostojni bibliotekar
tel.: 73 44 302, e-pošta: matej.jazbinsek@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Laško je osrednja knjižnica, ki deluje na območju občin Laško in Radeče.

Njeno mrežo sestavljajo enote:

Knjižnica Laško – osrednja knjižnica

Aškerčev trg 4, Laško; tel. 73 44 300, faks: 73 44 303, e-pošta: info@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Radeče – krajevna knjižnica

Ulica OF 2, Radeče; tel. 56 87 110, faks: 56 87 111, e-pošta: radece@knjiznica-lasko.si

Knjižnica Rimske Toplice – krajevna knjižnica

Aškerčeva 6, Rimske Toplice; tel. 734 0350, e-pošta: rimske.toplice@knjiznica-lasko.si

Izposojevališče Šentrupert, Šentrupert 91, Šentrupert

Izposojevališče Zidani Most, Dom svobode, Zidani Most 12, Zidani Most

Izposojevališče Jurklošter, Lahov graben 6a, Jurklošter

Organiziranost zavoda, kratka predstavitev in zgodovina:

Knjižnica Laško je javni zavod, v sklopu katerega delujejo splošne knjižnice občin Laško in Radeče: osrednja knjižnica v Laškem, krajevni knjižnici v Rimskih Toplicah in Radečah ter izposojevališča v Jurkloštru, Šentrupertu in Zidanem Mostu. Zavod razpolaga skupno s **1.060 m² prostora** (Laško 550 m², Radeče 200 m², Rimske Toplice 200 m², izposojevališča 110 m²) in zaposluje vključno z direktorjem **7,7 strokovnega delavca** ter **1,5 tehničnega delavca**. Razpolaga s **109.162 enotami** knjižničnega gradiva, v l. 2016 je znašal **prirast 3.692 enot**. Lani so imele vse knjižnice skupno **5.136 aktivnih članov**, ki so nas **obiskali 83.650-krat**, preko spletne strani pa ok. 8.425-krat. Na dom in v knjižnici so si skupno **izposodili 205.607 enot knjižničnega gradiva**. Zavod izvaja pestro prireditveno dejavnost, lani smo organizirali **440 prireditev za odrasle in otroke**, ki jih je obiskalo **12.329 občanov**. Na 20 računalnikih, kolikor jih je namenjeno uporabnikom, razvijamo knjižnično-informacijsko dejavnost. V preteklih letih je bilo izdanih nekaj pomembnih domoznanskih publikacij, v začetku l. 2015 pa smo izdali knjigo o naši knjižnici z naslovom *Premišljena hiša z veliko domišljije*.

Knjižnica Laško je del slovenskega knjižnično-informacijskega sistema, ki ga povezuje računalniški informacijski sistem COBISS, dejavnost pa določajo knjižničarska zakonodaja in standardi za splošne knjižnice. Financirata nas pretežno občini ustanoviteljici, s strani ministrstva za kulturo pa je sofinanciran nakup knjižničnega gradiva, ki je v precejšnji meri določen v vsebinskem smislu.

Knjižnica Laško ima kot zavod 20-letno zgodovino in je med zadnjimi v slovenskem prostoru začela delovati s profesionalnim kadrom, in sicer šele leta 1976. **Sedaj sodi glede na število prebivalcev, ki jim je namenjena, med manjše, a sorazmerno dobro razvite slovenske knjižnice.** S temeljnim knjižničnim gradivom dosegamo standarde, manj z nakupom novosti, še manj pa s kadri in prostori. Od leta 1996 dalje smo bili na prostorskem področju deležni precejšnjih izboljšav v celotni mreži, in sicer v Laškem cca. 350 m² obnovljenih površin v letih 1999 in 2005, v Radečah 200 m² obnovljenih površin leta 2002 ter v Rimskih Toplicah 200 m² novih površin v letu 2010. Za nadaljnji samostojni razvoj Knjižnice Laško pa pridobitve osrednje knjižnice niso bile zadostne, tako da je knjižnica v Laškem iz leta v leto v večjih prostorskih težavah. Prostori so premajhni, nefunkcionalni, statika pa ne dovoljuje večjih obremenitev.

Knjižnica Laško je za redni program in za investicije v l. 2016 porabila 353.282,36 EUR.

Direktor Matej Jazbinšek je bil imenovan 18. 6. 2014, člani Sveta Knjižnice Laško pa so:

predstavniki ustanoviteljic: Mojca Krivec, Bojan Bukovec, Metka Čulk (od novembra 2014);

predstavniki uporabnikov: Nuša Konec Juričič, Roman Tušek, Mojca Povše;

predstavniki zaposlenih: Veronika Drašček, Gabrijela Pirš (predsednica sveta), Barbara Rančigaj;

Dejavnosti in naloge Knjižnice Laško kot javne službe opredeljuje Zakon o knjižničarstvu, ki v 2. členu navaja naslednje dejavnosti:

- zbiranje, obdelovanje, hranjenje in posredovanje knjižničnega gradiva,
- zagotavljanje dostopa do knjižničnega gradiva in elektronskih publikacij,
- izdelovanje knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov,
- posredovanje bibliografskih in drugih informacijskih proizvodov in storitev,
- sodelovanje v medknjižnični izposoji in posredovanju informacij,
- pridobivanje in izobraževanje uporabnikov,
- informacijsko opismenjevanje,
- varovanje knjižničnega gradiva, ki je kulturni spomenik,
- drugo bibliotekarsko, dokumentacijsko in informacijsko delo.

V 16. členu pa zakon še posebej govori o splošnih knjižnicah, ki poleg nalog iz 2. člena tega zakona v svojem okolju opravljajo še naslednje:

- sodelujejo v vseživljenjskem izobraževanju,
- zbirajo, obdelujejo, varujejo in posredujejo domoznansko gradivo,
- zagotavljajo dostopnost in rabo gradiv javnih oblasti, ki so splošno dostopna na elektronskih medijih,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle, ki so namenjene spodbujanju bralne kulture,
- organizirajo posebne oblike dejavnosti za otroke, mladino in odrasle s posebnimi potrebami,
- organizirajo kulturne prireditve, ki so povezane z njihovo dejavnostjo.

16. člen Zakona o knjižničarstvu določa tudi, da so splošne knjižnice vključene v nacionalni vzajemni bibliografski sistem.

II POSEBNI DEL

1 ZAKONSKE OSNOVE ZA DELOVANJE SPLOŠNIH KNJIŽNIC

Knjižničarsko dejavnost urejajo zakonske in druge pravne podlage:

- Odlok o ustanovitvi JZ Knjižnica Laško (UL RS 114/03, 53/08)
- Zakon o knjižničarstvu (UL RS 87/01)
- Zakon o spremembah in dopolnitvah Zakona o knjižničarstvu (ZKnj-1A) (UL RS 92/15)
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah in stroškov knjižnic (UL RS 19/03)
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic (UL RS 29/03)
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe (UL RS 73/03, 70/08, 80/12)
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah (UL RS 88/03)
- Pravilnik o razvidu knjižnic (UL RS 105/03)
- Pravilnik o načinu izvajanja financiranja javnih zavodov, javnih skladov in javnih agencij na področju kulture (UL RS 85/10)
- Pravilnik o strokovnih nazivih v knjižnični dejavnosti (UL RS 65/16)
- Pravilnik o bibliotekarskem izpitu (UL RS 75/16)
- Standardi za splošne knjižnice (za obdobje 2005 do 2015) (v letu 2014 podaljšani do maja 2017)
- Kolektivna pogodba za kulturne dejavnosti v RS (UL RS 45/1994 s spremembami)
- Kolektivna pogodba za javni sektor KPJS (UL 57/08 s spremembami)
- Nacionalni program za kulturo 2014-2017

Knjižničarstvo urejajo tudi Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (UL RS 96/2002 s spremembami), Zakon o javnih zavodih (UL RS 12/91 s spremembami), Zakon o lokalni samoupravi (UL RS 72/93 s spremembami), Zakon o varnosti in zdravju pri delu (UL RS 43/11), Zakon o avtorski in sorodnih pravicah (UL RS 21/95 s spremembami), Zakon o varstvu osebnih podatkov (UL RS 86/04, 113/05, 51/07, 67/07) in druga zakonodaja, nanašajoča se na delo in poslovanje zavodov. Pri svojem delovanju se knjižnice ravna tudi v skladu z Etičnim kodeksom slovenskih knjižničarjev (1995).

Plače ureja plačna zakonodaja za javni sektor in področna zakonodaja, zadnjih nekaj let pa tudi obsežna interventna zakonodaja.

2 DOLGOROČNI CILJI RAZVOJA NAŠEGA KNJIŽNIČARSTVA

Dolgoročni cilji našega knjižničarstva temeljijo na osnovnih strateških dokumentih na nacionalnem nivoju – Nacionalnem programu za kulturo 2014-2017 in Strategiji razvoja splošnih knjižnic od 2013 do 2020.

Nekateri splošni cilji razvoja knjižnične dejavnosti, za dosego katerih si trajno prizadevamo, so:

- Zagotoviti splošen dostop do knjižničnega gradiva na vseh nosilcih, do elektronskih publikacij, knjižničnih katalogov, podatkovnih zbirk in drugih informacijskih virov za namene vseh vrst izobraževanja, informiranja in kulturne rasti občanov v vseh življenjskih obdobjih.
- Zagotoviti primerno strokovno pomoč, svetovanje, informiranje, informacijsko opismenjevanje, bibliopedagoško vzgojo in širjenje bralne kulture s strani knjižničnega kadra.
- Posodabljanje informacijsko tehnologijo, povečevati oddaljeni dostop do knjižnic.
- Pripomoči k enakopravnosti, demokratičnosti, kulturni blaginji v okolju delovanja ter soustvarjati možnosti za kvalitetnejše življenje tako posameznika kot tudi skupnosti.

V novem strateškem načrtu Knjižnice Laško pa najbolj izpostavljamo sledeče cilje:

- Ohranjanje doseženega nivoja, številčnosti in uporabe klasičnih knjižničnih dejavnosti in storitev ter uvajanje novih, predvsem na področju e-storitev, vseživljenjskega učenja, informacijskega opismenjevanja, projektne del, dela z mladimi in dejavnosti na področju bralne pismenosti.
- Povečanje prostorov osrednje knjižnice v Laškem oz. nadaljevanje prizadevanj za umestitev prizidka h knjižnici.
- Razvoj mreže Knjižnice Laško, pri čemer mislimo na intenzivna prizadevanja za najbolj optimalno zagotavljanje dostopnosti do knjižničnih storitev vsem občanom.
- Nadaljevanje razvoja domoznanske dejavnosti v smislu ohranjanja vloge knjižnice kot povezovalnega akterja domoznanske dejavnosti v okolju.

Cilje za zagotavljanje pogojev za delovanje knjižnic nam določajo zakonodaja in standardi, katerih veljavnost je podaljšana do maja 2017 in ostajajo nespremenjeni.

- Povečanje prostorov v celotni mreži na cca 2.000 m² s standardi predpisanih površin do leta 2017. Gre predvsem za knjižnične prostore osrednje knjižnice v Laškem in krajevne v Radečah. Mislimo na prizidek k obstoječi hiši v Laškem, v Radečah pa je smiselno razmišljati o možnosti priključitve sosednjega prostora h knjižnici, predvsem za pridobitev prireditvenega prostora ali eventuelne selitve v kakšen drug ustrezen in večji prostor v središču mesta.
- Število zaposlenih naj bi se približevalo standardom, po katerih naj bi Knjižnici Laško pripadalo 13,5 zaposlenih. V letu 2016 je bilo 9,2 zaposlenih.
- Temeljna knjižna zaloga 4 knjige na občana je dosežena, 0,4 izv. neknjižnega gradiva na občana pa še ne. Krajevna knjižnica naj bi imela najmanj 30 naslovov periodike, kar dosežemo, razen v izposojevališčih. Letni nakup naj bi znašal 250 enot knjižnega in 40 enot neknjižnega gradiva na 1.000 prebivalcev. Tu standardov ne dosežemo zaradi prenizkih sredstev.
- Na 1.000 prebivalcev naj bi bilo dostopno 1 uporabniško računalniško mesto, kar dosežemo.

3 IZPOLNJEVANJE CILJEV - PROGRAMA ZA LETO 2016

V Letni načrt po posameznih področjih vselej navedemo več ciljev, kot jih zmoremo izpolniti, ker gre tudi za nabor nalog za daljše obdobje, iz katerih izbiramo prioritete. Poleg tega se vedno pojavi precej nenačrtovanega dela, tudi po količini potrebnega časa in obremenitev. Tako sproti presojava in se odločamo, v kaj bomo vložili svoje energije (tako lani npr. UTŽO). Pri sorazmerno nizkem številu zaposlenih in velikih obremenitvah se pozna vsak malo večji izredni dogodek na kadrovskega področju. Ker skrbimo, da redne dejavnosti v nobenem primeru ne okrnimo, se v takšnih primerih vsa kadrovska razpoložljivost usmeri v redno dejavnost, kar vpliva na neizpolnjene naloge na določenih področjih, ki niso tako nujne. Pri izposoji in nanjo vezanem obisku nismo dosegli rezultatov, ki smo si jih zadali, sicer pa smo na večini področij presegli številčno zastavljene cilje.

Poleg redne knjižnične dejavnosti bi v preteklem letu izpostavili sledeče dogodke, ki jih podrobneje analiziramo v 4. poglavju: uvedba Univerze za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško s številnimi in pestrimi dejavnostmi, pomembna vzdrževalna in investicijska dela, rast prireditvene dejavnosti in aktivnosti v e-okolju, kadrovske spremembe v Knjižnici Radeče, nov zagon domoznanske dejavnosti idr.

3.1 ORGANIZACIJSKI, PRAVNI, UPRAVNI IN RAČUNOVODSKI DOGODKI

Skladno s konec leta 2015 sprejetimi spremembami in dopolnitvami zakona o knjižničarstvu smo uskladili Pravilnik o splošnih pogojih poslovanja v členu, ki opredeljuje trajanje članstva v knjižnici za obdobje pet let z možnostjo podaljšanja, pri čemer se lahko podatki o članih v zbirki osebnih podatkov vodijo še eno leto od poteka članstva. Dvakrat smo korespondenčno spremenili Pravilnik o sistemizaciji zaradi zahtev zakonodaje (zvišanje plačnega razreda za delovno mesto čistilka) in nove kadrovske situacije v Knjižnici Radeče. Svet knjižnice je potrdil Strateški načrt Knjižnice Laško 2014-19.

Februarja smo ustanovili **Univerzo za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) pri Knjižnici Laško** in bili maja sprejeti v Mrežo Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje. UTŽO je del Knjižnice, ima posvetovalni organ Upravni odbor, je pa za njeno delovanje neposredno odgovoren direktor knjižnice, ki tudi sprejema odločitve. Knjižnica zagotavlja UTŽO kadrovske in druge materialne resurse. Računovodsko so prihodki in odhodki, vezani izključno na delovanje UTŽO, ločeni. Delovanje UTŽO bomo opisali v posebnem poglavju.

Spremljali smo informacije in delo Združenja splošnih knjižnic za pomoč direktorjem, na katerega smo se obrnili za informacije v zvezi s pogodbami o zaposlitvi, aneksov zaradi napredovanj ter glede spremembe sistemizacije in razpisa za delovno mesto višji knjižničar ob polovični invalidski upokojitvi višje knjižničarke.

V letu 2016 je imel Svet Knjižnice Laško (mandat 2012-2016) eno redno sejo (v marcu) in dve korespondenčni seji. Izvedli smo postopke za imenovanje novih članov sveta zavoda ter **nov svet zavoda konstituirali na junijski ustanovni seji**. Člani sveta so bili seznanjeni s spremembami na kadrovskem področju v delovanju knjižnice Radeče, problematiko plačnega razreda delovnega mesta računovodja in perečo prostorsko problematiko laške knjižnice. Svet je izrazil podporo novoustanovljeni UTŽO.

Na področju **varstva pri delu** smo ažurirali izjavo o varnosti z oceno tveganja ter pripadajoče pravilnike. Za Knjižnico Laško in Radeče smo posodobili požarni red ter opravili meritve osvetlitve in mikroklima ter oceno požarne ogroženosti za Knjižnico Laško in Knjižnico Rimske Toplice.

Na **računovodskem področju** smo z l. 2016 uvedli davčne blagajne in s tem uskladili delovanje naših programov za izposajo gradiva v programskem okolju Cobiss3. Sredi leta smo pripravili polletno finančno poročilo. Izvedena redna napredovanja in napredovanja v nazive so prinesla pravico do povišanja pri decembrski plači. Z Občino Laško smo se dokončno dogovorili glede izračunavanja zahtevkov za refundiranje materialnih stroškov, ki pa zahteva dvojno računovodsko spremljanje zaradi nujnosti spremljanja bilanc knjižnice kot zavoda po fakturiranih stroških. V letu 2016 je bil opravljen inšpekcijski pregled s strani ZPIZ glede obračunavanja in plačevanja prispevkov pri osebnih prejemkih zaposlenih, pri čemer niso bilo ugotovljene nikakršne nepravilnosti.

Konec leta 2015 je bil sprejet proračun Občine Laško za l. 2016 in 2017, ki nam je prinesel znižanje sredstev za materialne stroške za 2.000 eur, zato smo morali za materialne stroške nameniti več lastnih sredstev, na račun investicij in nakupa knjižničnega gradiva, saj do sprememb v izposojevališčih, ki bi nam prinesle eventuelne prihranke še ni prišlo. Na sestankih z oddelkom za družbene dejavnosti in županom Občine Laško ter tudi prek obravnave na odboru za družbene dejavnosti smo skušali pridobiti dodatna sredstva za delovanje UTŽO, ki se je med letom uveljavila. V letu 2016 dodatnih sredstev nismo dobili.

Financiranje Občine Radeče je bilo redno, vendar je v veljavi še vedno "krizni oz. izredni" proračun, že od l. 2013. Le-ta nima posledice v skupnih stroških (po deležu oz. dejanskih stroški), ampak pri financiranju dejavnosti Knjižnice Radeče, kar se odraža tudi v poslovnih rezultatih.

3.2 POGOJI ZA DELO NAŠIH KNJIŽNIC

3.2.1 Prostorska problematika in nakup osnovnih sredstev

Na **prostorskem področju** je dolgoročno primarna naloga zavoda rešitev problematike osrednje knjižnice v Laškem. Zaradi preokupacije knjižnice z drugimi, predvsem vsebinskimi nalogami, in nezainteresiranosti ustanovitelja glede prizidka in pridobitve uporabnega dovoljenja (čeprav so bila sredstva za to v občinskem proračunu zagotovljena že l. 2015) niso bili, razen določenih pogovorov, storjeni kakršni koli premiki na teh temeljnih področjih. Nezdostni prostori so tudi v Knjižnici Radeče, s čimer se strinjata tudi župan in vodstvo občinske uprave. Opravljeni so bili določeni pogovori in nakazana možna reševanja v bližnji prihodnosti.

Z intenzivnimi selitvami gradiv zaradi prostorske stiske v osrednji knjižnici smo zapolnili skladiščni prostor na Občini Laško. Nujno bo potrebno zagotoviti nova dodatna skladišča. Odveč je ponavljati, da je tovrstna razpršenost z več vidikov neracionalna in neprijazna do uporabnikov.

Zaradi nizkih investicijskih sredstev in nejasne prostorske situacije v Laškem se nismo lotili preurejanja otroškega oddelka, ampak smo izvedli le manjše investicije in opravili nujna vzdrževalna dela:

- Kot nam je že dlje nalagala inšpekcija, smo v dvigalu montirali fotozaveso in uredili avtomatsko razsvetljevanje z dograditvijo elementov na stikalni plošči in s prevezavo krmilja.
- Zamenjali smo preproge po hiši, kar je bil sorazmerno visok strošek.
- Kupili smo dva nova računalnika, prenosnik, projektor za prireditveni prostor, kjer smo uredili tudi napeljavo, in tablico za Laško ter blagajniški tiskalnik za Rimske Toplice.
- Za knjižnico v Rimskih Toplicah smo dokupili tri zaboječke za slikanice.
- V internih prostorih smo kupili obešalno steno z omaricama za zaposlene.
- Kupili smo tudi parkovno klop za knjižnični vrt in piši-briši tablo v Laškem.
- V Radečah smo kupili dvosed, zamenjali dve preprogi in notranje roloje v zadnjem delu knjižnice.
- Popravili eno izmed že dalj časa pokvarjenih klimatskih naprav, kupili skener, zamenjali pokvarjen mrežni switch in uredili brezžični internet za uporabnike.
- V radeški knjižnici smo obnovili dotrajane sanitarije. Zamenjali smo keramiko, ploščice, preuredili vrata in prostor prepleskali.

3.2.2 Kader in dogodki na kadrovskem področju

Stanje zaposlenih konec leta 2016 je bilo v Knjižnici Laško 9,2 delavca, in sicer 6,7 strokovnega delavca, direktor, kombinirano delovno mesto računovodkinje in strokovne delavke za celoten zavod in 0,5 čistilke za Knjižnico Laško.

Zaposleni so bili naslednji delavci:

- 1 bibliotekarka (b. specialist) - vodenje del v COBISS-u, sodelovanje pri nabavi, organizaciji dela v izposoji, domoznanstvu, izvajalka strokovno urejevalnih del, informatorka in svetovalka,
- 1 bibliotekarka (samostojna b.) – svetovalka, informatorka, izvajalka strokovno urejevalnih del, izposojevalka ter izvajalka prireditev,
- 1 bibliotekarka (bibliotekarka) – svetovalka, informatorka, izvajalka strokovno urejevalnih del in del na računalniškem področju, izposojevalka ter izvajalka prireditev,
- 1 višja knjižničarka (samostojna b. sodelavka) - svetovalka, informatorka, izposojevalka ter organizatorica in izvajalka prireditev za odrasle in otroke v knjižnici v Radečah, delavka je polovično upokojena,
- 1 višja knjižničarka - svetovalka, informatorka, izposojevalka ter organizatorica in izvajalka prireditev za otroke v knjižnici v Radečah, delavka je zaposlena 25 ur tedensko,
- 1 knjižničarka (samostojni k. referent) - izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem in Rimskih Toplicah, svetovalka, izvajalka prireditev za otroke,
- 0,5 knjižničarke (samostojni k. referent) - izposojevalka gradiv v knjižnici v Laškem, svetovalka, zadolžena za pregledovanje opominov in za blagajno; delavka je polovično upokojena,
- 0,5 knjižničarke (samostojni k. referent) - zadolžena za prenos računalniških podatkov knjižničnih novosti, odpis gradiv, evidenco o računih in o »sivi literaturi«; delavka je polovično upokojena,
- 0,6 knjižničarke (knjižničarski referent) - izposojevalka gradiv v Laškem in Rimskih T., opravlja še pomožna strokovna dela ter sodeluje pri izvajanju prireditev; delavka je zaposlena 25 ur tedensko,
- 1 računovodkinja in strokovna delavka, ki naj bi polovično opravljala poslovno-sekretarska dela, v letu 2016 je 60 % časa porabila za računovodstvo, ostalo pa za administrativna in knjižničarska dela,

- 0,5 čistilke, ki opravlja tudi dela zaščite knjižnega gradiva in kurirska dela; polovična zaposlitev,
- direktor, dipl. komparativist in sociolog kulture (samostojni bibliotekar) – strokovno in poslovno vodi zavod, skrbi za primerne pogoje dela, vodi nabavo knjižničnega gradiva, organizacijo prireditev za odrasle v Laškem in Rimskih Toplicah ter domoznanstvo.

Zahtevnejša dela pri vzdrževanju in razvijanju računalniškega sistema se še naprej opravljajo preko pogodbe, prav tako tudi 2 uri izposojevalnega dela otrokom v knjižnici v Šentrupertu ter 3-urno izposojevalno delo v Zidanem Mostu in Jurkloštru. Študentka opravlja redno izposojevalno delo v Šentrupertu 2 uri tedensko. Imeli smo tudi 14-dnevno študentsko počitniško delo v Laškem. Čiščenje knjižnice v Radečah opravlja servis. Le-ta je zaradi bolniške odsotnosti čistilke enkrat izvedel čiščenje v osrednji knjižnici v Laškem.

Z oktobrom 2016 se je izteklo 2-letno uveljavljanje olajšave pri plači bibliotekarke Jerice Horjak.

Februarja se je iztekel starševski dopust bibliotekarke Barbare Rančigaj. Takrat se je prekinilo delno nadomeščanje s strani knjižničarke Valentine Pavlinc (sicer zaposlene za 25 ur tedensko) in Metode Benedek, na delovnem mestu bibliotekar za določen čas.

Na kadrovskem področju so se zgodile **spremembe v Knjižnici Radeče**. Tam zaposlena višja knjižničarka Veronika Drašček je z majem nastopila invalidsko upokožitev in s tem skrajšan 4-urni delovni čas; za nadomestno zaposlitev smo s strani Občine Radeče pridobili soglasje za zaposlitev višje knjižničarke za 5 ur (nižji začetni razred – primerljiv strošek; težja organizacija dela). Na podlagi razpisa in zadostitve zahtevanim pogojem smo v juniju zaposlili Tjašo Mladovan, ki je v Knjižnici Radeče kot študentka in zunanja sodelavka pomagala že do sedaj.

Za delovno mesto računovodja-strokovni delavec še vedno ugotavljamo, da v praksi zaposlena zaradi popolne samostojnosti za računovodsko delo porabi 58 % delovnega časa. Neračunovodska dela so v I. 2016 obsegala urejevalna dela po preseljevanju gradiv v skladišča v knjižnici v Laškem in v zunanjem skladišču na občini ter razna administrativna dela, povezana s prireditveno dejavnostjo in evidencami članov. Sodelovala pa je tudi pri izvajanju pestre otroške dejavnosti in računalniških krožkov v okviru UTŽO. Glede na odgovornost in zahtevnost računovodskega dela plačni razred ni ustrezen in si bomo pri ustanoviteljih prizadevali za ustrezno povišanje.

Tudi v letu 2016 se kadrovska situacija ni povsem normalizirala. Kljub vrnitvi bibliotekarke s porodniškega dopusta so nastale številne nove naloge zaradi delovanja UTŽO, spremenjena kadrovska situacija je po delni upokožitvi višje knjižničarke v Radečah, zato se razdelitev nalog vseskozi spreminja in se je bo treba lotiti bolj poglobljeno.

Izvedeni so bili letni pogovori z zaposlenimi in ocenjevanja. S 1. 4. 2016 so redno napredovale 3 zaposlene. 1 strokovni delavki je bil z 31. 5. 2016 podeljen višji strokovni naziv. Zaradi določil zakonodaje smo zaposleni na delovnem mestu čistilka povišali plačni razred. Vsa napredovanja so bila glede na zakonodajo upoštevana za višji plačni razred s plačo za december 2016.

V skladu z zakonodajo smo izvedli usposabljanje 5 zaposlenih za gašenje začetnih požarov in izvajanje evakuacije (za vsako krajevno knjižnico ena oseba v vsaki izmeni).

3.2.3 Temeljno knjižnično gradivo in prirast

Tabela: Knjižnična zaloga na dan 31. 12 .2016

KNJIŽNICA	Knjižnična zaloga (stanje 31. 12. 2016)			
	knjige	serijske publikacije letniki	Neknjižn. gradivo	SKUPAJ
Laško	57.363	1.660	5.081	64.104
Radeče	22.471	213	1.141	23.825
Rimske Toplice	15.847	153	761	16.761
Izposojevališča	4.339	40	93	4.472
	100.020	2.066	7.076	109.162

Konec leta smo imeli v vseh knjižnicah skušaj 109.162 enot temeljne knjižnične zaloge. Odpis je v letu 2016 znašal 1.389 enot.

Nabavo knjižničnega gradiva in obdelavo izvajamo centralno v Knjižnici Laško. Nekatero domoznansko, čitalniško ter zahtevnejše strokovno in leposlovno gradivo, v pretežni meri pa tudi neknjižno gradivo, kupujemo v enem izvodu za osrednjo knjižnico, nato pa kroži po enotah oz. ga po potrebi meddodelčno izposojamo. Lani smo v četrtinskem deležu za določeno zahtevnejše čitalniško gradivo za osrednjo knjižnico bremenili tudi radeška sredstva (47 izvodov, 491,06 eur).

V izposojevališčih v Jurklostru, Šentrupertu in Zidanem Mostu krožijo kolekcije knjižnih novosti, ki jih zamenjamo trikrat letno. Zbirke dopolnjujemo tudi s preseljenimi kolekcijami iz osrednje knjižnice in redno na različne načine dostavljamo gradiva, ki jih potrebujejo tamkajšnji člani.

Tabela: Prirast po vrstah gradiva v letu 2016 – št. enot

KNJIŽNICA	Nakup knjižničnega gradiva			Darovi- skupaj	Skupen prirast v letu 2016			
	Knjižno gradivo	Neknjižno gradivo	Skupaj		Knjige	Serijske publikacije	Neknjiž gradivo	SKUPAJ
Laško	1.792	168	1.960	304	1.889	172	203	2.264
Radeče	666	20	686	90	693	33	50	776
Rimske T.	390	12	402	72	429	23	22	474
Izposojevališča	137	1	138	40	169	8	1	178
SKUPAJ	2.985	201	3.186	506	3.180	236	276	3.692

(op.: V prvem delu tabele (nakup) so v rubriki Knjižno gradivo upoštevane knjige in serijske publikacije skupaj.)

V letu 2016 smo **kupili 3.186 enot knjižničnega gradiva, 506 enot pa je bilo podarjenih**, skupno je znašal **prirast 3.692 enot**. Za nakup smo porabili **65.098,84 EUR**, in sicer 30.000,00 EUR Občine Laško, 8.379,88 EUR Občine Radeče, 7.918,96 EUR lastnih sredstev in 18.800,00 EUR (od tega 2.500,00 EUR za spletni portal e-knjig Biblos) sredstev ministrstva.

V prijavi na neposredni poziv za nakup knjižničnega gradiva smo načrtovali nakup 270 enot knjižničnega gradiva na 1.000 prebivalcev, kar je skupno 4.385 enot, ki smo ga zaradi nezadostnih sredstev že v planu znižali na 3.072 enot. Sicer smo se pri načrtovanju in realizaciji držali vseh zahtev poziva Ministrstva za kulturo.

Razmerje v nakupu naslovov med strokovno literaturo in leposlovjem je bilo 58,9 : 41,1, med literaturo za odrasle in otroke pa 68,6 : 39,7. Kupili smo predpisano število z MIK in Javne agencije za knjigo podprtih publikacij, del s področja slovenistike, humanistike in kvalitetnejših prevodov. Podrobnejša struktura nabavljenih izvodov je razvidna iz tabele.

Tabela: Prirast knjižničnega gradiva (izvodi) po strokovni klasifikaciji (UDK) v letu 2016

UDK	0	1	2	3	5	6	7	80	82.0	82 leposlovje	9	SKUPAJ
Št. enot	188	159	62	266	133	374	403	109	50	1.715	233	3.692

Razlaga strokovnih skupin po UDK

0 – enciklopedije, računalništvo, 1- filozofija, psihologija, etika, 2 – verstva, 3 – družboslovje, ekonomija, pravo.. 4 – skupina ni zasedena. 5 – naravoslovje, 6 - uporabne vede, medicina, tehnika, kmetijstvo... ,7 – arhitektura, umetnost, glasba, šport, videoposnetki, glasbeni posnetki, 80 – jezikoslovje, 82.01/09 – literarna teorija in zgodovina, 82 – leposlovje, 9 – zgodovina, zemljepis, domoznanstvo

V zadnjih poročilih smo pisali o težavah pri nakupu knjižničnega gradiva zaradi zmanjšanih sredstev. Vse takrat našeto še vedno drži. Poleg tega smo začeli postopno zmanjševati vložek lastnih sredstev za nakup knjižničnega gradiva, vendar še vseeno v manjšem obsegu od načrtovanega zaradi nujnih potreb nakupa knjižničnega gradiva. Z lastnimi sredstvi pa moramo pokrivati še druge izdatke.

Na nivoju območnosti (območje 12 knjižnic na Celjskem in v Zasavju) se je prek ministrstva za kulturo uveljavila brezplačna medknjižnična izposoja strokovnega in študijskega knjižničnega gradiva za člane knjižnic. To se odraža v precej povišani uporabi te storitve. Mi smo za druge knjižnice na celjskem območju v letu 2016 izvedli 86 medknjižničnih izposoj, nam pa je bilo dobavljenih 114 enot. Vsega skupaj smo mi drugim knjižnicam posredovali 101 medknjižnično izposajo, prejeli pa smo jih 151.

Delovna skupina pri Združenju splošnih knjižnic za nabavo in obdelavo knjižničnega gradiva, katere član je tudi direktor Knjižnice Laško Matej Jazbinšek, je pripravila poslovni model za skupno nabavo in obdelavo. Model bo še revidiran, saj so bile knjižnice do njega zelo skeptične. Kljub drugačnim pozivom delovna skupina nadaljuje z delom v letu 2017. Direktor Knjižnice Laško svojega sodelovanja v njej v tem letu zaradi precejšnjega nestrinjanja še ni potrdil.

3.2.4 Računalniška opremljenost

Ker smo dosegli optimalno stanje glede na standarde in naše prostore, se število računalnikov v naših knjižnicah zadnjih nekaj let ne spreminja. Uporabnikom je bilo v osrednji knjižnici v Laškem konec leta 2016 namenjenih 10 računalniških mest, 3 tiskalniki in skener ter možnost brezžične povezave na internet v računalniški čitalnici. V Radečah so na voljo 4 računalniki, 2 tiskalnika in skener, v Rimskih Toplicah pa 3 računalniki in 2 tiskalnika. Naši uporabniki lahko v izposojevališčih koristijo po eno računalniško mesto z dostopom do interneta in s tiskalnikom. Za delo zaposlenih je na voljo 14 osebnih računalnikov, 2 prenosnika, 1 tablični računalnik, 1 strežnik, 3 črno-beli in 3 barvni tiskalniki (od tega 1 v najemu) ter 3 LCD-projektorji. Stanje računalniške opreme v vseh knjižnicah skupaj je bilo sledeče: 37 računalnikov, 15 tiskalnikov, 3 skenerji, 1 tablični računalnik in 3 LCD-projektorji, poleg tega pa še 8 specialnih tiskalnikov in 7 čitalcev črtnih kod za potrebe obdelave in izposoje.

V Laškem smo zaradi dotrajanosti starega kupili nov prenosni računalnik. Za potrebe številnih računalniških tečajev smo nabavili tudi tablični računalnik. Kupili smo nov LCD-projektor s HDMI priključkom, ki ga bomo v prireditvenem prostoru namestili pod strop, kar bo omogočilo prijaznejše in lažje delo ter organizacijo prostora na prireditvah in aktivnostih UTŽO. Zaradi lažjega dela s programsko opremo Cobiss3/Izposoja smo dokupili specialni tiskalnik za Knjižnico Rimske Toplice. V Radečah smo kupili nov skener, saj prejšnji ni bil več kompatibilen z novejšimi operacijskimi sistemi na novem računalniku.

Ker denarja za nujno zamenjavo dotrajanih računalnikov nimamo, smo primorani iskati drugačne rešitve. Trudimo se, da kljub vsem pomanjkljivostim (neažurnosti v povezavi s tehnološkim napredkom), ustrezno zadostimo željam in potrebam naših uporabnikov. To smo do neke mere uresničili v Radečah, kjer omogočamo brezplačen brezžični internet. Velik korak k temu bi pomenil v Laškem uspešen priklop na optično omrežje v okviru projekta IR-Optika, ki preteklo leto s strani države žal ni bil izveden.

3.3 DELO NAŠIH KNJIŽNIC Z UPORABNIKI

3.3.1 Odprtost knjižnic

Vse naše knjižnice skupaj so bile pretežni del leta 2016 odprte 88 ur tedensko (Laško 45 ur, Radeče 23 ur, Rimske T. 14 ur, Jurklošter, Šentrupert in Zidani Most pa po 2 uri). Zahteve uredbe glede odprtosti smo po številu ur dosegli. Nimamo pa z njo v Laškem povsem usklajene razporeditve ur po dnevih.

V izposoji so v preteklem letu delali 1 ali 2 bibliotekarke, 2 višji knjižničarki in 2 ali 3 knjižničarke (odvisno od frekvence obiskov).

3.3.2 Članstvo in obisk naših knjižnic

Tabela: članstvo in obisk naših knjižnic

Knjižnica	Članstvo v knjižnicah		Obisk knjižnice (zaradi izposoje gradiva na dom in v čitalnici)	
	Število članov knjižnic	% prebivalcev včlanjenih v knjižnico	Število obiskov	število obiskov knjižnice na prebivalca
Laško	2.806	32,1	49.977	5,5
Radeče	1.145	26,7	16.165	3,8
Rimske T.	733	36,6	11.141	5,5
Šentrupert	130	16,7	1.016	1,3
Jurklošter	131	17,3	928	1,2
Zidani M.	191	26,3	1.453	2,0
SKUPAJ	5.136	29,27	80.680	4,6

Pri izračunih smo uporabljali naslednje podatke glede števila prebivalcev posameznih krajev: Laško 9.000, Radeče 4.282, Rimske Toplice 2.000, Jurklošter 757, Zidani Most 725, Šentrupert 778 (17.542)

Pri nas je bilo 2016. leta 29,3 % prebivalcev članov knjižnic, in sicer v Laškem 32,1, Radečah 26,7 in Rimskih Toplicah 36,6. V Sloveniji pa jih je bilo v letu pred tem 23,4 %.

V tabeli je predstavljen tudi obisk knjižnice zaradi izposoje, podaljšanj, rezervacij, obiska čitalnice ali uporabe računalnika, ki je skupno znašal 82.540. Skupaj s prireditvami in dejavnostmi UTŽO, ki jih je obiskalo 13.371 obiskovalcev, pa **95.911 fizičnih obiskovalcev**. Če prištejemo še obiske naše spletne strani od doma (8.425) in obiske naših vsebin na spletnih portalih (Kamra, Biografski leksikon), ki jih je bilo več kot 11.843, je imela naša knjižnica **skupno preko 116.179 obiskovalcev**.

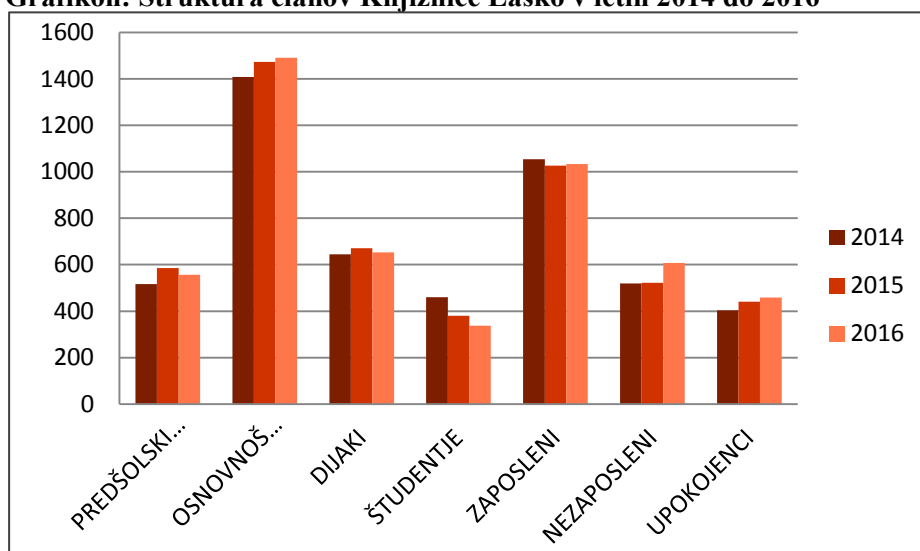
Najbolj natančno štet je obisk zaradi izposoje, podaljšanj in rezervacij, ki je evidentiran računalniško. Zato le-tega uporabljamo za primerjanja. Pri nas je leta 2016 znašal 57.415 (Laško 35.027, Radeče 10.720, Rimske Toplice 8.271, izposojevališča 3.397).

Naš občan je knjižnice zaradi izposoje na dom obiskal 3,8-krat, in sicer Laščan 3,8-krat, Radečan 2,5-krat in Rimljan 4,1-krat, občan, ki gravitira na izposojevališča, pa 1,5-krat.

Struktura članov Knjižnice Laško v letu 2016 je bila sledeča:

556 predšolskih otrok oz. 10,8 %, 1.490 osnovnošolcev – 29,1 %, 653 dijakov – 12,7 %, 338 študentov – 6,6 %, 1.033 zaposlenih – 20,1 %, 608 nezaposlenih – 11,8 %, 458 upokoјencev – 8,9 %.

Grafikon: Struktura članov Knjižnice Laško v letih 2014 do 2016

Pri strukturi članov knjižnic je potrebno pojasnilo, da so računalniško pridobljeni podatki aktivnih članov iz programa Cobiss3/Izposoja, ki smo ga v l. 2016 prvič uporabljali vse leto, drugačni kot so bili pred tem. Program namreč upošteva zadnjo veljavno kategorijo člana ob njegovi zadnji aktivnosti v koledarskem letu, prej je prvo. Zato se je glede na lansko leto zmanjšal delež predšolskih otrok in povečal delež učencev. Zmanjšala sta se deleža in število aktivnih dijakov in študentov, kar je zaskrbljujoče. Delež zaposlenih se praktično ni spremenil, precej sta se povečala delež in število nezaposlenih ter nekoliko upokoјencev, kar pripisujemo aktivnostim UTŽO.

3.3.3 Izposoja na dom in v knjižnici ter obisk prireditev

Tabela: Izposoja na dom in v knjižnici ter število in obisk prireditev

Knjižnica	Izposoja na dom in v knjižnici		Število prireditev in obisk le-teh			
	Število izposojenih enot	Št. izposoj. enot na prebivalca	Prireditve za mlade		Prireditve za odrasle	
			število	obisk	število	obisk
Laško	127.824	14,2	172	4.696	30	1.920
Radeče	44.052	10,3	99	1.825	9	484
Rimske T.	26.861	13,4	82	1.983	8	510
Jurklošter	1.415	1,9	10	70	2	115
Šentrupert	2.394	3,1	10	330		
Zidani Most	3.061	4,2	18	396		
SKUPAJ	205.607	11,7	391	9.300	49	3.029

V tabeli je predstavljena izposoja knjižničnega gradiva na dom in v knjižnici (branje in uporaba gradiv v čitalnici in v drugih območjih je štetu prek vzorcev).

Izposoja knjižničnega gradiva samo na dom je pri nas v letu 2016 znašala **167.606 enot oz. 9,5 enot na občana**, in sicer: Laško 104.092 enot oz. 11,5 na občana, Radeče 35.012 enot oz. 8,2 na občana, Rimske T. 21.801 enot oz. 10,9 na občana, Šentrupert 2.346 enot oz. 3 na občana, Jurklošter 1.415 enot oz. 1,9 na občana in Zidani Most 2.940 enot oz. 4,1 na občana. Povprečna izposoja knjižničnega gradiva na slovenskega državljana pa je v letu pred tem znašala 12,1 enote.

Že lani smo pisali o naših dvomih v pravilnost statističnih podatkov, predvsem izposoje knjižničnega gradiva, po prehodu na Cobiss3. Tudi letos smo bili v stikih z Izumom, ki nam je še enkrat potrdil pravilnost podatkov, s katerimi razpolagamo. Vendar tudi v nekaterih preostalih knjižnicah, ki so že prešle na Cobiss3, prihajajo do podobnih opažanj. Poleg tega nam je podrobnejše spremljanje naših statističnih podatkov pokazalo, da so bili rezultati izposoje v vseh mesecih, za katere smo lahko podatke že primerjali s tistimi v letu 2015 po prehodu (julij–december), v vseh enotah knjižnicah višji, kar nenaden številčni padec po prehodu v l. 2015 še toliko bolj postavlja pod vprašaj. Zato naše nezaupanje v zgornje podatke ostaja, tako da razmišljamo o kontroli z ročnim štetjem oz. pričakujemo še dodatna pojasnila s strani Izuma.

Izposoja gradiva na dom je v enoti Laško v letu 2016 obsegala 94,8 % knjig, 1,9 % revijalnega tiska in 3,3 % neknjižnega gradiva.

Za izboljšanje bralne kulture in njene kvalitete smo v letu 2016 poleg prireditev in redne bibliopedagoške dejavnosti organizirali:

Za otroke: Predšolsko bralno značko je letos osvojilo 329 otrok (iz Vrta Laško in vseh podružničnih enot). Na pravljčnih uricah smo otrokom knjižnico približali, jim jo na ustrezen način predstavili in jih vanjo včlanili. Za prvošolce in njihove starše smo pripravili posebno zgibanko, v kateri smo jih seznanili s prednostmi, ki jih knjižnica ponuja. Učenci nižje stopnje osnovne šole so knjižnico bolje spoznali na bibliopedagoških urah, s sedmošolci smo se srečali v okviru projekta Rastem s knjigo, z učenci višje stopnje pa smo reševali vseslovenski Megakviz (197 otrok). Po vseh knjižnicah so skozi vse leto 1-krat do 2-krat tedensko potekale pravljčne urice, občasno delavnice, enkrat mesečno pa popoldanske pravljice. V knjižnicah so si otroci z veseljem ogledali 4 predstave (lutkovne in igrane) - obiskalo jih je kar 406. Med učenci podružničnih osnovnih šol, kjer smo izvajali tudi pravljice in delavnice, so ponovno krožili Knjižnični nahrbtniki, ki so jih učenci še vedno izredno veseli. Med poletnimi počitnicami smo nadaljevali z uspešno bralno akcijo Poletni bralci, pri kateri je sodelovalo 120 otrok, zaključka z Andrejem Rozmanom Rozo pa se je udeležilo kar 250 obiskovalcev. Sodelovali smo pri Slomškovi bralni znački, laškimi učencem so se jeseni pridružili tudi bralci iz Rimskih Toplic in Šmiklavža.

Za odrasle: Bralno značko za odrasle je osvojilo 122 članov knjižnic. Ustaljeno in redno poteka sodelovanje v regijskem projektu Priporočamo. Tudi "Vedno lepe knjige" so postale stalnica v knjižnični ponudbi. Brali smo oskrbovancem v Domu starejših in jim dostavljali knjižnično gradivo. Pripravljali smo priložnostne razstave gradiv ob posameznih strokovnih predavanjih, in kadar je prostor dopuščal, predstavljali pomembnejše knjižne novosti v Laškem biltenu ali poročali o literarnem dogajanju v knjižnicah. Poleti smo prvič pripravili tematske poletne počitniške paketke za odrasle in otroke ter ponudili Mačka v žaklju v Radečah. Bralno kulturo smo spodbujali tudi z literarnimi dogodki oz. večeri ob pomembnejših datumih (8. februar, svetovni dan poezije, Andersenov dan, noč knjige, slovenski dnevi knjige, predstavitev knjig Bralne značke na laškem gradu, dan reformacije, idr.). Udeležili smo se izobraževanj, ki so nam v pomoč pri dobrem svetovalnem delu, tako pri leposlovnem kot strokovnem fondu naših gradiv.

3.3.4 Informacijsko delo in računalniške usluge

Zaradi t. i. piškotkov podatki o statistiki ogledov spletne strani niso verodostojni, saj niso upoštevani vsi ogledi spletne strani, k sreči statistike izključujejo avtomatske ogleda. Izven prostorov knjižnice je bila knjižnična domača stran (po razpoložljivi statistiki) v letu 2016 obiskana 8. 425-krat (zaradi piškotkov je lahko dejansko število tudi enkrat višje).

Vedno bolj smo prisotni tudi na družbenem omrežju Facebook, prek katerega komuniciramo z 947 uporabniki. V preteklem letu si je na portalu Kamra naše vsebine ogledalo 586 uporabnikov. Gesla, ki smo jih prispevali v Spletni biografski leksikon celjske regije in Zasavja, pa so imela 11.257 vpogledov. Uporaba računalnikov v naših knjižnicah je tudi to leto precej upadla skupaj ok. 1.860 obiskov, od tega 1.210 v krajevnih knjižnicah in cca. 200 v izposojevališčih), se pa povečuje delo uporabnikov v knjižnici na lastnih napravah, sploh v Radečah, kjer je po celotni knjižnici obiskovalcem na voljo brezžični internet, kar velja tudi za podstrešne prostore v Laškem. Višji, in sicer za 69 %, je tudi obisk spletne storitve Moja knjižnica, skupaj 3.134 obiskov (562 naročil prostega knjižnega izvoda, 1.278 rezervacij sposojenega gradiva in 1.294 podaljšanj).

Imeli smo naročene baze podatkov Ius Info, Gvin com, Ebsco Host, Press reader in spletni arhiv časopisa Večer. Želimo si, da bi naši uporabniki s pridom uporabljali podatkovne zbirke, toda kljub promociji, naši rezultati še niso takšni kot bi si želeli. Trudimo se baze promovirati pri svetovalnem delu, oblikujemo informativne zgibanke in na njih občasno opozorimo tudi v Laškem biltenu. V letu 2016 smo tako beležili 202 seji prek oddaljenega dostopa, kar je 43 % več kot leto prej, podatkov dostopov iz knjižničnih računalnikov pa za posamične knjižnice v regiji ne moremo dobiti.

V letu 2016 smo podaljšali naročnino na portal Biblos, ki pa ni doživel preveč dobrega odziva (zabeležili smo samo 34 izposoj e-knjig).

O osnovnih in nadaljevalnih računalniških tečajih za starejše poročamo v poglavju o delovanju UTŽO.

3.3.5 Prireditvena dejavnost

Za odrasle: Za odrasle smo pripravili **49 prireditev** (literarni večeri, domoznanska predavanja oz. srečanja, strokovna in potopisna predavanja), in sicer v Laškem 30, v Radečah 9, v Rimskih Toplicah 8 in dve v Jurkloštru. V Laškem smo poleg navedenih prireditev pripravili še nekaj tematskih razstav, za katere nismo šteli ljudi, ki so jih videli, so pa to vsi obiskovalci knjižnice. Posamezne razstave so na ogled od dva do tri mesece. Prav tako smo tematske razstave pripravili tudi v Radečah in Rimskih Toplicah.

Vse prireditve je obiskalo **3.029 občanov** (brez ogleda razstav), in sicer v Laškem 1.920, v Radečah 484, v Rimskih Toplicah 510 in v Jurkloštru 115.

Otroški program zajema ure pravljič, ustvarjalne delavnice, lutkovne predstave, bibliopedagoške ure, manjše knjižne razstave, druge organizirane dejavnosti za otroke in nekatere večje prireditve. Za otroke je bilo pripravljenih **391 prireditev**, in sicer 172 v Laškem, 99 v Radečah, 82 v Rimskih Toplicah, 18 v Zidanem Mostu, 10 v Šentrupertu in 10 v Jurkloštru, ki jih je obiskalo **9.300 otrok** – v Laškem 4.696, Radečah 1.825, v Rimskih Toplicah 1.983 in v izposojevališčih 796 otrok.

Skupaj smo pripravili 440 prireditev, ki se jih je udeležilo 12.329 obiskovalcev ter 13 tematskih in veliko manjših priložnostnih razstav.

V Laškem sta bili skupaj organizirani 202 prireditvi (6.616 obiskovalcev), v Radečah 108 (2.309 obiskovalcev), v Rimskih Toplicah 90 (2.493 obiskovalcev), v Šentrupertu 10 (330 obiskovalcev), v Zidanem Mostu 18 (396 obiskovalcev) in v Jurkloštru 12 prireditev (185 obiskovalcev).

Prireditve so ena osrednjih dejavnosti naše knjižnice. V lanskem letu so precej presegle načrtovan obseg, vendar do tega je prišlo, ker znamo prisluhniti potrebam in željam okolja, poleg tega pa prireditve jemljemo odgovorno, gospodarno, resno in predano. Prireditve niso same sebi namen, ampak z njimi promoviramo naše knjižnice in druge dejavnosti za naše uporabnike, hkrati pa so kulturni in izobraževalni dogodki, kakršni so v naših okoljih potrebni. Posebno pozornost namenjamo domačinom, katerih delo na takšen način predstavljamo občanom, si prizadevamo za vsebinsko pestrost in raznovrstnost ter za čim več sodelovanj. Predvsem z otroškimi prireditvami, kolikor utegnemo, pa tudi s prireditvami za odrasle, se trudimo čim bolj pokriti manjše kraje, kjer so naša izposojevališča ali podružnice vrtca oz. šol. Prireditve so, predvsem za odrasle, praktično vse opravljene v prostem času.

V primerjavi s slovenskimi povprečji izvajamo veliko prireditev, predvsem za predšolske otroke, kar je razvidno tudi v številu le-teh na knjižničnega delavca (slovensko povprečje je 20,1 prireditve na knjižničnega delavca, naše pa 47,8).

Na tem mestu bi izpostavili pomembne literarne goste (A. Capuder, A. Skubic, J. Osti, I. Sivec, A. Rozman Roza, B. Gorenc Pižama). Najbolj obiskana prireditve v letu je zdaj že tradicionalna proslava ob dnevu reformacije, osrednja prireditve bralnih aktivnosti knjižnice, ki se je udeležilo okrog 180 obiskovalcev. Osrednja gostja večera je bila pesnica in igralka Saša Pavček, dogodek pa so sooblikovali pianist prof. Benjamin Govže in plesalke oddelka za sodobni ples GŠ Laško-Radeče. Pripravili smo tudi zelo veliko pestrih strokovnih, domoznanskih idr. predavanj, imenitne zaključke dejavnosti za otroke, kjer je še posebej izstopala prireditve ob zaključku Poletnih bralcev, ter že tradicionalna dogodka v Lurdu in na Gradu Tabor. V Radečah smo pripravili proslavo ob kulturnem prazniku z Ivanom Sivcem in Nuško Drašček. Kot novost bi izpostavili dvodnevno delavnico Osebni dnevnik v Laškem in plesne pravljice s Špelo Medved.

Priložen je seznam prireditev za odrasle in otroke.

3.3.6 Univerza za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško

Že uvodoma smo izpostavili, da smo v letu 2016 ustanovili Univerzo za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško, ki je kot obsežna dejavnost v precejšnji meri zaznamovala preteklo leto. Knjižnica kot ustanova je z UTŽO pridobila novo pomembno dimenzijo in tudi izpolnjuje zakonsko določeno nalogo vseživljenjskega izobraževanja vseh generacij, v tem primeru starejših. V poslovnem poročilu bomo odslej poročali o UTŽO znotraj sklopa Delo naših knjižnic z uporabniki.

Kako smo pristopili k snovanju UTŽO v Laškem?

Že nekaj let smo razmišljali o uvedbi t. i. Univerze za tretje življenjsko obdobje. Gre za izmenjavo in pridobivanje različnih znanj in izkušenj oz. za umsko dejavnost starejših, upokojencev, tistih, ki se približujejo upokojitvi, pa tudi starejših brezposelnih ali nezaposlenih zaradi bolezni ipd. Velikokrat s tovrstnim delom naredijo kaj zelo koristnega za kraj, vsekakor pa jim je prvi cilj osebno izpopolnjevanje, socialna vključenost in sodelovanje z drugimi generacijami. UTŽO delujejo v 52 večjih občinskih središčih in so različno statusno organizirane – kot samostojna društva, delujejo pa tudi v okviru ljudskih univerz ali knjižnic. V naši regiji sta enoti knjižnic UTŽO v Celju in Šmarju pri Jelšah. Vse samostojne in nesamostojne UTŽO se povezujejo v mrežo Slovenske univerze za tretje življenjsko obdobje s sedežem v Ljubljani. Ta nudi posameznim članicam strokovno pomoč, vse univerze pa delujejo po skupnem pravilniku.

V letu 2015 smo intenzivno pristopili h konkretnim razmišljanjem o ustanovitvi UTŽO, o čemer smo pisali v lanskem poročilu. V začetku leta 2016 smo pod vodstvom bivše direktorice Metke Kovačič aktivnejše pristopili k snovanju UTŽO. Povezali smo se s Hišo generacij, s katero smo se dogovorili, da se naši programi ne bodo podvajali. Proti koncu januarja smo vsem starejšim članom knjižnice poslali krajšo anketo. Z njo smo preverili njihov dejanski interes, ki se je izkazal za sorazmerno velikega. Konec februarja smo s predstavitvenim predavanjem rojakinje Alijane Šantej, vodjo ljubljanske UTŽO, zbranim približali model, poslanstvo ter oblike in metode dela teh univerz. Tega srečanja se je udeležilo blizu 80 obiskovalcev, na njem pa smo formalno ustanovili UTŽO pri Knjižnici Laško. Naša UTŽO je bila na seji Mreže Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje maja 2016 potrjena na nacionalnem nivoju in sprejeta v slovensko mrežo.

Pred konkretno ustanovitvijo UTŽO smo se sestali z Občino Laško, ki je našo namero načelno podpirala. Strinjali smo se, da poskusimo s testnim obdobjem. Ko je postalo jasno, da so aktivnosti UTŽO zaživele, postale redne in relativno številčne, smo se še nekajkrat sestali z namenom pridobiti vsaj nekaj dodatnih sredstev za delovanje UTŽO, vendar nam je bilo rečeno, da je proračun že sprejet in

da v letu 2016 to ni mogoče. Jeseni smo prošnjo za sofinanciranje dali tudi v obravnavo Odboru za družbene dejavnosti, ki je Občini predlagal, da se UTŽO v l. 2017 nameni 1.000 eur sredstev. Z delovanjem Univerze za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško je bil seznanjen tudi Svet Knjižnice Laško na seji 23. 6. 2016 in je podprl naša prizadevanja za sofinanciranje teh dejavnosti s strani ustanovitelja.

UTŽO pri Knjižnici Laško

UTŽO je formalno del Knjižnice Laško. Aktivnosti UTŽO so vključene v delovanje Knjižnice Laško. Prihodke in stroške, ki nastajajo izključno z delovanjem UTŽO, računovodsko vodimo ločeno, kar je razvidno tudi v realizaciji finančnega plana.

Metode dela naše UTŽO so podobne kot v slovenskem prostoru. Delo poteka praviloma v okviru manjših skupin oz. krožkov od cca 8 do 15 članov. Skupno jim je, da se udeleženci drug drugemu prilagajajo, si pomagajo in skrbijo za prijetno vzdušje. Sodelujoči se praviloma srečujejo enkrat tedensko ali dvakrat mesečno. Delo vodi strokovno usposobljen mentor, pogosto prostovoljec. Doslej smo kot mentorji v okviru UTŽO (poleg plačanih mentorice) delali Metka Kovačič in zaposleni v knjižnici Matej Jazbinšek, Gabrijela Pirš in Jerica Horjak, in sicer prostovoljno oz. po rednem službenem delu, vsi brezplačno.

UTŽO so neprofitne organizacije, temelječe na prostovoljstvu. V kolikor so mentorji neprostovoljci, si stroške za plačilo njihovega dela razdelijo udeleženci posameznih krožkov med seboj. Udeleženci tudi plačajo članarino za študijsko leto za administrativne in manipulativne stroške univerze, pri nas 10 eur člani knjižnice in 15 eur nečlani.

Dejavnost UTŽO v letu 2016

UTŽO delujejo po šolskem principu, študijsko leto traja od oktobra do maja. Mi smo po ustanovitvi začeli s konkretnimi aktivnostmi konec februarja in smo do junija izvedli polovico šolskega leta 2015/16. Septembra pa smo začeli študijsko leto 2016/17.

V tabeli navajamo aktivnosti po posameznih krožkih, iz katerih so razvidni tudi številčni rezultati.

Krožki 2016

krožek	mentor-ica	št. udeležencev	ure	št. srečanj	obisk
domoznanstvo	Metka Kovačič	12	30	8	83
potopisno-popotniški	Metka Kovačič, Matej Jazbinšek	12	42	8	137
angleščina 1	Lidija Šober	7	20	10	66
angleščina 2	Lidija Šober	11	20	10	105
nemščina	Sonja Kotar	12	20	10	107
računalništvo	Gabrijela Pirš	20	60	20	80
SKUPAJ		74	192	66	578

Krožki 2016/2017 (podatki do konca l. 2016)

krožek	mentor-ica	št. udeležencev	ure	št. srečanj	obisk
domoznanstvo	Metka Kovačič	17	22	7	77
potopisno-popotniški	Metka Kovačič, Matej Jazbinšek	21	30	6	132
angleščina 1	Lidija Šober	6	14	7	39
angleščina 2	Lidija Šober	12	14	7	73
nemščina	Sonja Kotar	8	20	10	72
računalništvo (osnovno in nadaljevalno)	Gabrijela Pirš, Jerica Horjak	8	30	10	36
zdravstveni	dipl. medicinske sestre (ZD Laško)	14	8	4	35
SKUPAJ		86	138	51	464

Dejavnosti UTŽO redno obiskuje že skoraj 100 udeležencev, ki so vključeni v 6 različnih krožkov. V letu 2016 se je v okviru UTŽO zvrstilo 117 srečanj, opravljenih je bilo 330 ur, zabeležili pa smo cca 1.042 obiskov.

Vsebinsko podrobneje je delovanje posameznih krožkov razvidno iz poročil delovanja UTŽO ob koncu študijskih let. V tem poglavju izpostavljamo strokovne ekskurzije v okviru potopisno-popotniškega krožka, saj imajo pomembno izobraževalno dimenzijo, so skrbno pripravljene in zbujejo vedno večji interes naših občanov. Obiskali smo: Pokrajinski muzej Celje, Šentjur (Muzej južne železnice, arheološka zbirka o Rifniku, Ipavčeva hiša), Žalec (domoznanski oddelek knjižnice, Savinovo hišo, Ekomuzej), Rogatec (dvorec Strmol, etnološki muzej na prostem, župnijsko cerkev), Šmarje pri Jelšah (Muzej baroka, kalvarijo in cerkev sv. Roka, obisk knjižnice in ogled starega jedra), Grad Bogenšperk in Stično (muzej krščanstva na Slovenskem) ter Narodno galerijo v Ljubljani.

Najbolj bogato je delovanje domoznanskega krožka, od katerega si obetamo tudi rezultate za naše domoznanstvo. Aktivnosti v sklopu krožka posebej izpostavljamo pri poglavju o domoznanstvu.

UTŽO pri Knjižnici Laško je namenjena vsem občanom v tretjem življenjskem obdobju in kot takšno so jo udeleženci tudi prepoznali. Delo v vseh krožkih je resno in živahno, prizadevnost starejših študentov pa velika. Zelo smo veseli, da so udeleženci UTŽO navdušeno sprejeli novo obliko dela.

Delovanje univerze zahteva precej strokovnega dela, ki je opravljeno neprofitno ali celo prostovoljsko, vsa organizacijska dela pa opravlja knjižnica. V letu 2016 smo obsežno in kvalitetno delo zmogli po zaslugi entuziazma nekaterih zaposlenih in predvsem upokojene bivše direktorice, Metke Kovačič, ki svoje delo opravljamo ob svojem rednem delu oz. brezplačno. Naš trud je smiseln, ker je delovanje UTŽO pokazalo, da starejši občani tovrstne aktivnosti cenijo, potrebujejo in jim koristijo.

Prepričani smo, da se bodo v prihodnje aktivnosti UTŽO še dodatno razvijale. Je pa tudi jasno, da se bo tako zastavljeno delo lahko nadaljevalo le ob dodatni podpori lokalne skupnosti. Upamo, da bo kraj prepoznal, da lahko UTŽO veliko prispeva h kvaliteti življenja starejših in s tem posredno tudi mlajših generacij ter da bodo dani pogoji za njeno polno zaživetje.

3.4 DRUGA DELA IN AKTIVNOSTI

3.4.1 Domoznanstvo

V domoznanskem prostoru v osrednji knjižnici je zaradi računovodstva in skladiščenja manj frekventne strokovne literature domoznansko delo oteženo, domoznanstva pa tudi ni mogoče povsem odpreti za potrebe uporabnikov.

Na domoznanskem področju smo v letu 2016 opravili naslednja dela:

- Leto je potekalo v znamenju preglednejše postavitve domoznanske zbirke. Posvetili smo se tudi vsebinskim vprašanjem glede zbiranja, ločevanja med primarnim in sekundarnim domozn. gradivom itd. Zaradi pojasnitve raznih strokovnih domoznanskih dilem smo se dvakrat sestali s Srečkom Mačkom, koordinatorjem domoznanske dejavnosti na Celjskem.

- Ob občinskem prazniku smo na večeru, posvečenem domoznanstvu naše knjižnice, predstavili organiziranost domoznanstva splošnih knjižnic in razmišljanja za delo vnaprej (Matej Jazbinšek), dosedanja razvoj in dosežke domoznanstva (Metka Kovačič) in pogled na naše domoznanstvo z vidika območne knjižnice (Srečko Maček). Po razpravi, v kateri je sodelovala tudi Milena Bon, koordinatorica nalog OOK pri CEZAR-ju v okviru NUK-a, smo si ogledali domoznansko zbirko knjižnice. Ob tej priložnosti smo nagovorili obiskovalce, ki so nam poklonili oz. posodili za digitalizacijo nekaj zanimivih domoznanskih gradiv (razglednice, brošure, knjige, rokopise itd.). Aktivnosti za večer domoznanstva in urejanje domoznanske zbirke smo opravili skupaj z Metko Kovačič, ki na domoznanskem področju še vedno zelo aktivno sodeluje.

- Ob dnevu splošnih knjižnic smo pripravili dan odprtih vrat našega domoznanstva. Obiskovalcem smo predstavili tudi nekatere zanimivosti, npr. domoznanske albume, gradivo iz zapuščine prof. Rybáča, stare razglednice, pomembnejše faksimile itd. Zaposlena, ki se največ ukvarjava z domoznanstvom, sva se izpopolnila v poznavanju domoznanske zbirke, z njo smo večkrat seznanili tudi člane domoznanskega krožka pri UTŽO.

- Udeležili smo se domoznanskih izobraževanj v Osrednji območni knjižnici v Celju in Domfesta v Knjižnici Ivana Potrča na Ptujju.

- Sodelovali smo pri Dnevh evropske kulturne dediščine na temo slovenska in evropska kulturna dediščina. Pripravili smo predavanje ddr. Igorja Grdine o pomembnem Laščanu, humanistu Mihaelu Tiffernusu. Ob predavanju smo pripravili razstavo o Tiffernusu in o marijagraški cerkvi, saj je l. 2016 minilo 490 let od nastanka fresk.

- Organizirali smo nekaj domoznanskih predavanj, predstavitev knjig in razstav – gostili smo Laščana dr. Rafaela Cajhna, ki nam je predstavil svojo knjigo Pivovarna Laško 1938-1960; sodelovali smo z Muzejem Laško in Etno odborom Možnar pri pripravi razstave ob 20. Martinovem v Laškem.
- V maju smo gostili razstavo Podobe slovenske Štajerske v avtorstvu Univerzitetne knjižnice Maribor in Umetniškega kabineta Primož Premzl. Na ogled so bili izvirni albumi in vedute M. Vischerja, J. F. Kaiserja in C. Reicherta ter izbor zemljevidov Štajerske. Po razstavi so nas popeljali avtorji razstave, spregovoril pa je tudi dr. Ivan Stopar, pisec spremne besede ob zaključku izdaj reprintov slovenještajerskih topografskih albumov.
- Kreirali smo 81 zapisov domoznanskih publikacij in člankov za vzajemni katalog COBIB.

V letu 2016 je v okviru UTŽO pri Knjižnici Laško pričel delovati domoznanski krožek, katerega delo vodi Metka Kovačič.

- V okviru krožka smo se seznanili z elektronskima portaloma Kamra in dLib ter zastopnostjo Laškega na njih, s filmskimi posnetki iz laške preteklosti in z izbranimi odlomki Valentiničeve kronike, ki jih je prevedel ddr. Jože Maček. Predstavili smo knjigo Alojza Jesiha, prispevek Valentina Deželaka ter delovanje občinskega nagrajenca Lojzeta Oberžana in njegovega očeta.
- Ogleдали smo si skrite kotičke laške muzejske zbirke in razstavo o laškem izumitelju Mirku Kopaču ter Muzej elektroprenosa Fala. Obiskali smo arhiv RTV Slovenija, v katerem se nahajajo tudi posnetki Laškega. Po njem nas je popeljala vodja tega oddelka ga. Jožica Hafner. V Šmiklavžu nam je Ivan Jelenc pokazal lepo obnovljeno cerkvico, nas seznanil s kulturnim delovanjem kraja in z nekaterimi zanimivimi odlomki Ripšlove kronike. Ogleдали smo si muzejsko zbirko Valentina Deželaka. Fotograf Herman Čater nam je predstavil knjigo o Stanku in nas popeljal na njegovo domačijo.
- Člani krožka redno delamo na treh dolgotrajnejših domoznanskih vsebinah, ki naj bi dale konkretne rezultate: priprava in objava določenih domoznanskih vsebin na domoznanskem spletnem portalu Kamra (zidanice na laškem območju) – vodi G. Pirš, zbiranje ledinskih imen nekaterih naselij naše občine – vodi M. Jazbinšek, evidentiranje pomembnih Laščanov in oblikovanje zapisov o njih za Celjsko-zasavski spletni leksikon – vodi M. Kovačič.
- Metka Kovačič je opravila je veliko dela na terenu, in sicer za pridobitev in urejanje fotografij za knjigo ddr. Mačka o Jurkloštru.

3.4.2 Izredna strokovna in tehnična dela

- prehod na COBISS3/Katalogizacijo,
- prevzemanje zapisov v COBISS3,
- uvedba davčnih blagajn in usklajevanje z okoljem COBISS3
- bibliografska in postavitvena ureditev biografij v Laškem,
- paketno brisanje neaktivnih članov, ki knjižnice niso obiskali več kot 6 let (skladno s spremembami Poslovnika in trajanjem članstva vpisanih članov),
- analiza statističnih podatkov za l. 2015 (vir: Bib.sist.),
- nadaljevanje analize knjižničnih zbirk (številčnost, starost, izposoja) nekaterih skupin po UDK za pomoč pri nabavi, skladiščenju, preusmeritvah in odpisu,
- povečan odpis knjižnega gradiva v Laškem,
- vnos spremenjenih internih oznak (sk in skz) po prestavljanju gradiva,
- vnos dodatnih predmetnih oznak oz. gesel pri strokovni literaturi,
- izvedli smo klasično inventuro gradiva in odpis po analizi manjka v izposojevališču Jurklošter,
- prijavi smo se na neposredni poziv ministrstva za sofinanciranje nakupa knjižničnega gradiva,
- oblikovanje informacijskih zgibank s sezname literature,
- priprava kolekcij za knjižnični vrt in knjižnico na trati ter za bazena v Radečah in Rimskih Toplicah
- izvedba in analiza ankete o uvedbi UTŽO pri Knjižnici Laško

3.4.3 Sodelovanje z drugimi institucijami, društvi in posamezniki v kraju in širše

Najbolj intenzivno in utečeno je naše sodelovanje z vzgojno-izobraževalnimi ustanovami na našem območju – z obema vrtcema, vključno z enotami, ter s centralnimi in podružničnimi šolami, s slednjimi še posebej prek Knjižničnega nahrbtnika, bibliopedagoških ur in nekaterih knjižnih kolekcij. S STIK-om in Muzejem Laško smo sodelovali pri organizaciji Martinovega ter poletnih in prazničnih prireditvev. Z Občino Laško in JSKD, OI Laško, smo sodelovali pri osrednji prireditvi bralne značke. V Domu starejših Zdravilišča Laško je Gabrijela Pirš redno mesečno izvajala bralne ure. S Thermano smo

sodelovali pri oblikovanju kolekcij in izvedbi pravljčnih uric za »knjižnico na trati«. Kolekcijo knjig smo pripravili tudi za goste bazena v Rimskih Toplicah in Radečah. Precej smo sodelovali s TV Laško. Veliko svojega prostega časa in prostovoljne pomoči nam je tudi lani naklonila bivša direktorica knjižnice Metka Kovačič.

V naše prireditve smo intenzivno vključevali domačine. Sodelovali smo z Glasbeno šolo Laško-Radeče oz. njenimi učitelji in učenci (prof. Marko Razboršek, prof. Špela Medved, prof. Nina Mole, plesni oddelek, komorni sestavi, učenke Marija Terezija Kolman, Val Jelenski in Zarja Nemeč) ter drugimi glasbeniki, in sicer s prof. Benjaminom Govžetom (Večer s Sašo Pavček), prof. Petrom Napretom in Slovenskim citrarskim kvartetom ob izvedbi koncerta v Lurdu ter MePZ A. Aškerc Rimske Toplice in sopranistko Mojco Peganc ob predstavitvi Sivčeve knjige Samotna divja roža. Dvakrat je naše prireditve obogatil tudi Komorni moški zbor Celje. Ob predstavitvi Bralne značke na gradu Tabor smo sodelovali s podjetjem Pavus. MPZ Trubadurji z zborovodkinjo Matejo Škorja so se predstavili na knjižničnem vrtu ob zaključku Poletnih bralcev. Ob 160. obletnici rojstva Antona Aškerc so učenci dodatnega pouka slovenščine ter pevci in pevke MPZ Žarek OŠ A. Aškerc Rimske Toplice pripravili recital Hodil po zemlji sem naši – Aškerc popotnik. Njihove mentorice so bile prof. Milena Suhodolčan, Alenka Štigl, Karmen Ulaga in Jasmina Oblak. Sodelovali smo z lutkovno skupino vzgojiteljic iz laškega in žalskega vrtca. Pri domoznanskih aktivnostih so sodelovali ddr. Jože Maček, dr. Tomo Korošec, dr. Rafael Cajhen in Srečko Maček iz celjske knjižnice. Ob predstavitvi Ripšlove kronike so zapeli pevci MoPZ KD Miklavž pod vodstvom Mojce Lukmar. Skupina Sukerb+ je pripravila koncert Zaljubljeni v življenje. Sodelovali smo še s Hortikulturnim društvom, Zdravstvenim domom Laško, s Thermano Laško, Župnijskim uradom Laško in družino Brižič. Darila za otroke so nam prispevali Vila Monet, Aqua Roma, Pizzerija Špica, Gostilna Bezgovšek in Thermana.

V Radečah smo pripravili občinsko proslavo ob kulturnem prazniku, pri čemer smo sodelovali z Občino Radeče, sicer pa še z Društvom invalidov in Klekljarsko skupino Nitke pri postavitvi in otvoritvi razstave, Župnijskim uradom Radeče, VPD Radeče in VDC Golovec, enota Radeče. V Radečah so na bazenu poletni sposojali manjšo kolekcijo naših knjig.

LAK nam je v obeh občinah plačal članarine za študente.

Precej smo se povezovali tudi na regijski in slovenski strokovni ravni. Matej Jazbinšek je predsednik Društva bibliotekarjev Celje, član Upravnega odbora ZBDS, član Upravnega odbora Kalanovega sklada, član delovne skupine za nabavo in obdelavo pri Zvezi splošnih knjižnic in član delovne skupine za območnost pri NUK-u.

3.4.4 Stiki z javnostmi

Najpogostejša, tako rekoč tedenska, je naša komunikacija z javnostmi zaradi prireditev. Obveščamo klasično po pošti (150 naslovnikov v Laškem, 100 v Radečah in Rimskih Toplicah), po e- pošti (714 naslovnikov v Laškem in 116 v Rimskih T.), prek naše spletne strani in Facebooka (949 všečkov), plakatov, v zgibankah STIK-a in nekaterih medijih (Laški bilten, Novi tednik, Radio Celje, TV Radeče, Posavski obzornik, Napovednik.com itd.). Predšolske otroke in učence vabimo na prireditve tudi s tiskanimi vabili. Redno pišemo v Laški bilten in Radeške novice ter objavljamo prispevke v Kratkočasniku, časopisu laške osnovne šole. Občasno o nas poročajo Novi tednik, TV Krpan, TV Šmolc in Posavski obzornik. Lani smo začeli bolj intenzivno sodelovati z Radiem Celje, o prireditvi v Lurdu smo pisali v Slovenskem citrarju.

Prek svoje spletne strani in Facebooka obveščamo javnosti tudi o vseh drugih dejavnostih in novostih ter prek nje omogočamo oddaljen stik z nami za kakršne koli pripombe, vprašanja ali pobude.

3.4.5. Izobraževanje zaposlenih

Direktor se je udeležil 2-dnevnega posvetovanja ZBDS "Upravljanje znanja v knjižnicah", ki je potekalo v Mariboru. Prav tako je bil prisoten na občnem zboru ZBDS in 2 srečanjih direktorjev splošnih knjižnic celjske regije. Udeležili smo se sestankov oz. izobraževanj Osrednje območne knjižnice v Celju in Društva bibliotekarjev Celje (območnost, domoznanstvo, seminar za vnašalce Kamre) ter Domfesta v organizaciji Knjižnice Ivana Potrča Ptuj. Združenje splošnih knjižnic je pripravilo skupščino in več enodnevni izobraževanj. Direktor se je kot član delovne Skupine za nabavo in obdelavo gradiva v knjižnicah v okviru ZSK ter član delovne skupine za območnost v okviru NUK-a udeležil več sestankov. V letu 2016 se je knjižnica vključila v slovensko mrežo UTŽO – tako so se 3 osebe udeležile izobraževanja za mentorje, direktor pa posveta in simpozija. Tri osebe so bile prisotne na občnem zboru DBC, ena na prireditvi ob 40-letnici Knjižnice Šentjur, štiri pa na letnem srečanju DBC, ki ga je organizirala Knjižnica Velenje. 2 osebi sta se udeležili strokovne ekskurzije DBC v Reko

in na Krk. Udeležili smo se simpozija Knjižnica - srce mesta in simpozija Meje mojega jezika v MKL, Kulturnega bazarja v Cankarjevem domu in dveh srečanj za mladinske knjižničarje v Pionirski knjižnici v Ljubljani, predstavitev e-javne uprave in baz CMC. Posvetovanj v sklopu portala Dobre knjige v NUK-u sta se udeležili dve osebi. Prisotni smo bili na pravljičnem simpoziju (Mariborska knjižnica), posvetu Knjižničar knjižničarju (Mestna knjižnica Kranj) in delavnici Čutim prostor (Zavod Pristop). Računovodkinja je bila na enodnevnem usposabljanju za delavce, ki delajo z dokumentarnim gradivom in na posvetu aktiva računovodij. Direktor in računovodkinja sta se udeležila izobraževanja ZSK.

Za izobraževanja, srečanja in sestanke je bilo porabljenih 67 dni. Direktor je bil prisoten na skupščinah in sestankih, ki so se nanašali na revitalizacijo samostana Jurklošter in na strategijo lokalnega razvoja CLLD. Imel je tudi več sestankov na obeh Občinah.

Dvakrat mesečno imamo strokovne kolegije, kjer načrtujemo naše delo in se dogovarjamo o vprašanjih organizacijske narave ter si izmenjujemo pridobljena znanja. Opravimo veliko neformalnega internega izobraževanja (tudi s pomočjo sive literature) in seznanjanja z novostmi izven delovnega časa.

3.5 OBRAZLOŽITEV REALIZACIJE FINANČNEGA NAČRTA

V letu 2016 je bilo od ustanoviteljev Občine Laško in Občine Radeče za redno dejavnost planiranih 316.058,94 eur prihodkov (250.212,36 eur Laško in 65.846,58 eur Radeče). Prejeli smo 319.767,34 eur (253.367,34 eur Laško in 66.400,00 eur Radeče). Od Ministrstva za kulturo smo za nakup knjižničnega gradiva prejeli 18.800,00 eur (16.300,00 eur za klasično gradivo, 2.500,00 eur za Biblos). Razliko med načrtovanimi in prejetimi občinskimi sredstvi predstavljajo višje porabljeni sredstva za plače v Laškem zaradi višje plačne lestvice s 1. 9. V Radečah načrtovanega zneska nismo presegli zaradi zamika pri novi zaposlitvi višje knjižničarke za 5 ur dnevno po delni invalidski upokojitvi in zaposlitvi višje knjižničarke Drašček za 4 ure. Strošek plače novozaposlene višje knjižničarke Mladovan je nižji tudi zaradi izhodiščnega plačnega razreda. Prav tako v planu nismo načrtovali sredstev Občin prek razpisov za prireditve, na katerih smo uspešno kandidirali (Laško 660,00 eur, Radeče 400 eur). Načrtovali smo 11.900,00 eur lastnih prihodkov in jih dobili 11.611,27 eur. Nižji od načrtovanih so bili prihodki iz naslova drugi prihodki blagajne (zamudnine, stroški kopiranja in tiskanja). Lastne prihodke smo porabili za nakup knjig ter za redna vzdrževalna dela v sklopu materialnih stroškov in nekaj za investicije v Laškem.

Po posredovanih zahtevkih smo prejeli za investicije in investicijsko vzdrževanje od Občine Laško 3.000,00 eur in od Občine Radeče 1.393,93 eur. Investicije pa smo poleg namenskih občinskih sredstev krili tudi z lastnimi sredstvi v Laškem v višini 640,71 eur.

Pri financiranju s strani Občine Radeče smo morali pristati na še vedno znižana sredstva za 5.000,00 eur za nabavo knjižničnega gradiva in za materialne stroške, za 1.000 eur pa so bila povišana planirana sredstva za plače. Imamo vedno manj upanja, da gre za krizno oz. začasno financiranje, ki zdaj traja že štiri leta. Nižje porabljeni sredstva za plače (pojasnjeno že zgoraj) smo porabili v okviru postavke materialni stroški. Poleg varčevanja pri programskih stroških se znižanje sredstev še vedno najbolj pozna pri nakupu knjižničnega gradiva, kar se odraža v upadu izposoje in obiska.

4 DOSEGANJE ZASTAVLJENIH CILJEV

V tem poglavju ocenjujemo uspešnost realizacije zastavljenih ciljev, katerih izpolnjevanje je podrobno predstavljeno v celotnem tretjem poglavju.

- Ustanovili smo Univerzo za tretje življenjsko obdobje pri Knjižnici Laško, v okviru katere je skozi celotno leto bilo izvedenih veliko število aktivnosti, ki pomenijo novo obremenitev in dodatno dimenzijo delovanja knjižnice. Dejavnosti UTŽO je redno obiskovalo že skoraj 100 udeležencev, ki so bili vključeni v 6 različnih krožkov. V letu 2016 se je v okviru UTŽO zvrstilo 117 srečanj, opravljenih je bilo 330 ur, zabeležili pa smo cca 1.042 obiskov.
- V letu 2016 je bil opravljen inšpekcijski pregled s strani ZPIZ glede obračunavanja in plačevanja prispevkov pri osebnih prejemkih zaposlenih, pri čemer niso bile ugotovljene nikakršne nepravilnosti. Uvedli smo davčne blagajne in uskladili njihovo delovanje s programom Cobiss3.
- Konstituiran je bil nov Svet Knjižnice Laško z mandatom do junija 2020.

- Zaradi preokupacije knjižnice z drugimi, predvsem vsebinskimi nalogami, in neaktivnosti ustanovitelja glede prizidka in pridobitve uporabnega dovoljenja (čeprav so bila sredstva za to v občinskem proračunu zagotovljena že l. 2015) niso bili storjeni konkretni nadaljnji koraki. Veliko časa in energije nam je vzelo urejanje skladišč, preusmeritve in predstavitve.
- V Laškem smo kupili dva računalnika, prenosnik, projektor za prireditveni prostor, tablični računalnik, obešalno steno z omaricama za zaposlene parkovno klop za knjižnični vrt, v dvigalu montirali fotozaveso in zamenjali preproge. Kupili smo blagajniški tiskalnik in tri zabojčke za slikanice za Rimske Toplice. V Radečah smo kupili skener, uredili brezžični internet za uporabnike, kupili kavč dvosed, dve preprogi in notranje roloje v zadnjem delu knjižnice ter obnovili dotrajane sanitarije.
- Kadrovsko področje je najbolj zaznamovala polovična invalidska upokojitev višje knjižničarke Veronike Drašček v Radečah in zaposlitev Tjaše Mladovan za 5 ur na delovno mesto višji knjižničar.
- Nakup knjižničnega gradiva je bil izpeljan po načrtu, usklajenim glede na sredstva ministrstva. Načrtovali smo nakup 3.072 enot gradiva, realizirali pa 3.186. Nudili smo dostop do šestih elektronskih baz podatkov in slovenskih e-knjig na portalu Biblos. Nakup je bil še za malenkost nižji od lanskega, kar je najnižje v zadnjih 10 letih. Premajhen nakup se odraža v zmanjšani izposoji.
- Realizirali smo načrtovano odprtost knjižnic, in sicer so bile naše knjižnice odprte 88 ur tedensko.
- Pri redni dejavnosti z uporabniki smo si za leto 2016 zastavili konkretne številčne cilje, in sicer:
 - da bomo imeli 5.150 aktivnih članov, doseženih je bilo 5.136 članov oz. 99,7 %,
 - da bo obisk zaradi izposoje znašal 66.500, doseženo je bilo 60.569 obiskov oz. 89,6 %,
 - da bo izposoja na dom znašala 200.000, dosežena je bila izposoja enot 167.606 oz. 83,8 %.

Številčni cilji za redno dejavnost so bili postavljeni zelo visoko, očitno nerealno. Navedeni rezultati so, razen aktivnih članov, ki so se glede na lani spet povišali, zaskrbljujoči. Že v poročilu za leto 2015 smo zapisali, da ne zaupamo povsem računalniško vodeni statistiki po prehodu na Cobiss3. To nam potrjujejo tudi podobne izkušnje nekaterih drugih knjižnic po in dejstvo, da so statistični rezultati letošnjih mesecev, primerljivih z lanskimi po prehodu, boljši. Ker se soočamo s situacijo, da statističnemu spremljanju našega dela ne zaupamo povsem, si bomo še prizadevali za razjasnitev te situacije.

Kljub temu moramo navedene številke vzeti za realne. Izstopajoč je padec pri izposoji knjižničnega gradiva, ki je posledica nižjega nakupa knjižničnega gradiva zaradi nižjih sredstev. Tudi v letu 2016 smo izvedli številne dodatne aktivnosti, ki pa še zdaleč ne vplivajo več na dvig izposoje v takšnem obsegu kot včasih. Glede na vse, prizadevnost zaposlenih in različne ukrepe, nove dejavnosti ipd. ne moremo reči, da smo delali slabše. Bodri nas podatek, da se je v drugi polovici leta trend obrnil, in to kažeta tudi prva dva meseca l. 2017.

Ob naštetem pa čutimo vedno večji negativen vpliv prostorske stiske osrednje knjižnice na naše rezultate. Sodobna splošna knjižnica je vedno bolj tudi prostor preživljanja časa, druženja, učenja, različnega izobraževanja in udejstvovanja (v nekaterih knjižnicah te aktivnosti – brez računalniške izposoje – predstavljajo že več kot polovico vseh obiskov), čemur pa morajo slediti prostorski pogoji. Še naprej se bomo trudili izboljšati naše slabše rezultate, kolikor bo le v naši moči, svoj del pa bosta morali prevzeti tudi Občini. Sami, brez izboljšav, za katere so potrebna finančna sredstva, večjega napredka ne bomo mogli zagotoviti.

- Na področju informacijskega opismenjevanja smo izvajali tečaje v okviru UTŽO, močno pa se je povečala uporaba e-baz podatkov.
- Načrtovali smo 34-42 prireditve za odrasle. Izvedli smo jih 49, in sicer v Laškem več, kot smo načrtovali, v izposojevališčih smo izvedli dve prireditvi v Jurkloštru. Načrtovali smo 340 prireditve za otroke. Izvedli smo jih 391, kar pomeni 15-odstotno preseganje plana. Število prireditvev in obisk sta se povišala za 6 %. To dejavnost so zaznamovale nekatere zelo odmevne prireditve in tudi nove oblike tovrstnih dejavnosti.
- Domoznansko področje so zaznamovale aktivnosti za preglednejšo postavitev domoznanske zbirke, bolj definirano zbiranje domoznanskega gradiva, ločevanje med primarnim in sekundarnim domoznanskim gradivom, kompleksno predstavitev domoznanstva, na večeru, posvečenem tej dejavnosti in postopnemu večjemu odpiranju našega domoznanstva za uporabnike. Pripravili smo nekaj pomembnih domoznanskih predavanj in razstav.

- Pri strokovno tehničnih delih je bil pomemben prehod na COBISS3/Katalogizacijo in prevzemanje zapisov v COBISS3. Izvedli smo klasično inventuro v izposojevališču Jurklošter, ostalih načrtovanih inventur nismo izvedli.
- Naša sodelovanja v okolju in stiki z javnostmi so pretežno utečena, v zadnjem letu pa so postala še bolj intenzivna. Z uvedbo nekaterih novih aktivnosti smo vzpostavili nekaj pomembnih novih povezav.
- Aktivni smo bili v različnih strokovnih bibliotekarskih združenjih na regijski in državni ravni, prav tako pa smo se intenzivno povezovali in sodelovali v lokalnem okolju.

5 DOSEGANJE CILJEV V PRIMERJAVI S PRETEKLIM LETOM

Kazalniki uspešnosti	2015	2016	%
Število članov	5.098	5.136	+0,7
Število obiskov zaradi izposoje na dom	60.569	57.415	-5,3
Število obiskov v čitalnici	23.500	23.265	-1
Število obiskov zaradi izposoje na dom in v čitalnici	84.069	80.680	-4,1
Izposoja knjižničnega gradiva na dom	175.570	167.606	-4,6
Izposoja v čitalnici	38.300	38.001	-0,8
Izposoja na dom in v čitalnici	214.170	205.607	-4
Število vseh prireditvev (brez razstav)	415	440	+6
Število prireditvev za mlade	372	391	+5,1
Število prireditvev za odrasle	43	49	+13,9
Število obiskov vseh prireditvev	11.637	12.329	+5,9
Obisk prireditvev za mlade	8.805	9.300	+5,6
Obisk prireditvev za odrasle	2.832	3.029	+6
Prirast gradiva	3.707	3.692	-0,5
Nakup gradiva	3.214	3.186	-0,9

Podrobnejša primerjava nekaterih kazalcev s prejšnjim letom

	ČLANSTVO			OBISK			IZPOSOJA		
	2015	2016	% prebiv 2016	2015	2016	obiski na prebival ca 2016	2015	2016	izposoja na prebival ca 2016
Laško	2.757	2.806	32,1	51.820	49.977	5,5	131.246	127.824	14,2
Radeče	1.146	1.145	26,7	16.906	16.165	3,8	47.551	44.052	10,3
Rimske T.	739	733	36,6	11.890	11.141	5,5	28.306	26.861	13,4
Jurklošter	130	131	17,3	882	928	1,2	1.334	1.415	1,9
Šentrupert	130	130	16,7	1.192	1.016	1,3	2.507	2.394	3,1
Zidani M.	196	191	26,3	1.379	1.453	2,0	3.226	3.061	4,2
SKUPAJ	5.098	5.136	29,3	84.069	80.680	4,6	214.170	205.607	11,7

Celoten prirast knjižničnega gradiva se je glede na lani zmanjšal za 0,6 %, nakup je bil nižji za 0,9 %.

Članstvo se je zvišalo za 0,7 % (v Laškem za 1,7 %), znižalo pa se je Radečah za 0,1 %, Rimskih T. za 0,9 % in v izposojevališčih za 0,9 %).

Obisk knjižnice zaradi izposoje na dom in čitalnice se je znižal za 4,1 % (v Laškem za 3,6 %, v Radečah za 4,4 %, Rimskih Toplicah za 6,3 % in v izposojevališčih za 1,7 %).

Izposoja na dom skupaj s čitalnico se je znižala za 4 % (v Laškem za 2,7 %, v Radečah za 7,4 %, Rimskih Toplicah za 5,2 % in v izposojevališčih za 2,8 %).

Število in obisk prireditvev za mlade in za odrasle sta se v letu 2016 povečala za 6 %.

6 GOSPODARNOST IN UČINKOVITOST POSLOVANJA GLEDE NA STANDARDE IN NEKATERA SLOVENSKA POVPREČJA

Doseganje standardov za splošne knjižnice, ki naj bi jih realizirali do leta 2017, je pri prostorih okrog 50 %, pri zaposlenih cca 65 %, pri knjižni zalogi je standard dosežen, pri neknjižnem gradivu ga dosegamo 99,1 %, pri prirastu letnih novosti 66,2 % in odprtosti knjižnic 88 % (če štejemo izposojevališča kot krajevne knjižnice). Standard govori o 40 % včlanjenosti občanov. Dosegamo ga 73,1 %. Dejanska uporaba knjižnice s strani občanov je prek prireditvev, izposoje prek družinskih članov in še uporabe drugih storitev, ki se računalniško ne evidentirajo, dejansko precej višja.

Tudi letos smo primerjali podatke o opravljenem delu slovenskega knjižničarja v lanskem letu in našega v letu 2016. V vseh slovenskih splošnih knjižnicah je bilo zaposlenih 1.193 ljudi, v Laškem pa 9,2.

- izposoja na dom je na slovenskega knjižničnega delavca znašala 20.909, na našega 18.418,
- število obiskov je na slovenskega delavca skupaj s prireditvami 8.618, na našega 10.425,
- slovenski knjižnični delavec je kupil in delno obdelal 332 enot novosti, naš pa 405,
- slovenski knjižnični delavec je (vključno z otroškimi) opravil 20,1, prireditve, naš pa 47,8.

Primerjava obremenitev s slovenskimi povprečji pokaže, da gre za približno enake obremenitve (nekoliko nižje pri izposoji in višje pri obisku in delu s knjižničnim gradivom). Pri prireditveni dejavnosti, ki je v naši knjižnici res obsežna in se še povečuje, v letu 2016 pa so se ji priključile aktivnosti UTŽO, pa so razlike res velike v naš prid.

Še vedno lahko rečemo, da smo prizadevni in požrtvovalni, vse za doseganje večje vsakodnevne uporabe knjižnice in njenih storitev. Pri porabi sredstev ravnamo gospodarno oz. smo jih, ker niso zadostna, primorani porabljeni za res najnujnejše.

7 OCENA DELOVANJA SISTEMA NOTRANJEGA NADZORA

V zavodu obstajajo ločenost funkcij odobravanja, evidentiranja in izvajanja, obstajajo interna pravila v večjem delu poslovanja in delovanja knjižnice, imamo redne sestanke s poročanji. Izvajamo notranjo kontrolo poslovanja. V letu 2016 je bil izveden inšpekcijski pregled s strani ZPIZ, ki ni pokazal nepravilnosti. Obstajajo velika tveganja na nekaterih področjih v zvezi s prostori, manjša tudi na kadrovskem področju in pa pri financiranju.

8 POJASNILA NA PODROČJIH, KJER NISO BILI DOSEŽENI CILJI

Cilji niso bili realizirani na področju redne dejavnosti. Za 4 % oz. 5 % sta bila nižja obisk in izposoja. Nekateri vzroki za to so navedeni v točki 4. Prav tako je bil za 1 % nižji nakup knjižničnega gradiva zaradi nižjih lastnih sredstev, ki smo jih namenili za to. Časovna razpoložljivost nam ni dopuščala opraviti nekaterih nalog na področju domoznanstva in strokovno-tehničnih del. Situacija glede prizidka in pridobitve uporabnega dovoljenja za podstrešje v Laškem se praktično ni premaknila, tudi zaradi premajhnega angažmaja ustanovitelja v pogovorih z Zavodom za varstvo kulturne dediščine.

9 NAŠA KNJIŽNICA V OKOLJU

Ustanovitelj knjižnice je lokalna skupnost, zato je območje občin, na katerem delujemo, naše primarno okolje. Težko ocenimo, kaj je knjižnica doprinesla kraju, tako npr. na gospodarskem, socialnem ali ekološkem področju, ker veliko parametrov ni merljivih. Statističnih podatkov, ki so navedeni v poročilu, ne bomo ponavljali, so pa zgovorni sami zase, tudi v primerjavi s slovenskimi povprečji.

V tem poglavju bomo navedli nekatere novosti in izpostavili določene poudarke. O ustanovitvi in delovanju UTŽO smo že precej pisali, zato bomo le še enkrat poudarili, da gre za izjemno pomembno dejavnost za upokojence na območju občine Laško, ki jo ocenjujemo kot zelo velik prispevek knjižnice okolju.

Prav tako smo v preteklem letu še poglobili in intenzivirali naša sodelovanja z vrteci in osnovnimi šolami. Naša prizadevanja temeljijo na prepričanju, da je kvalitetno bibliopedagoško delo in navajanje otrok na uporabo splošne knjižnice eden pomembnih temeljev za oblikovanje posameznikov, ki bodo

pripomogli k razvoju območja. Pri tem, pa tudi pri dejavnostih za odrasle, se vsako leto bolj trudimo zagotavljati naše dejavnosti tudi na čim širšem območju manjših in oddaljenih krajev izven občinskih središč, saj vemo, da je to na razpršenem in redko poseljenem prostoru naših občin še kako potrebno, čeprav je to finančno, kadrovska in organizacijsko zahtevno.

Prav tako si prizadevamo za vedno nova in intenzivna sodelovanja z različnimi akterji in deležniki v lokalnem okolju. Stalno skušamo biti čim bolj odprti za vse, sprejemati zunanje pobude, spremljati potrebe okolja in jih po naših močeh čim bolj zadovoljiti.

Kolikor nam dopuščajo finance in kadrovska razpoložljivost sledimo tehnološkemu razvoju in z njim seznanjamo naše uporabnike.

Posebno pozornost namenjamo domoznanstvu, saj vemo, da je prispevek tega področja pogosto za uporabnike neposredno koristen.

Kot vsako leto, tudi letos navajamo podatek, koliko bi plačali naši občani, če bi vse gradivo, ki so si ga izposodili ali uporabili v naši knjižnici, kupili, po povprečni naši lanski nabavni ceni na enoto (vključujoči popuste). Vsota bi znašala 4.029.897 evrov.

Aktivno se vključujemo tudi v naše strokovno okolje, najprej na nivoju celjskega območja, nato pa na nacionalnem nivoju. Pri teh angažmajih smo še posebej pozorni, da naš čas in energije racionalno razporedimo in smo vedno pozorni na našo konkretno korist za delovanje v lokalnem okolju.

Tudi na področju knjižnične dejavnosti je situacija dandanes precej raznolika. Klasičnim knjižničnim storitvam se pridružujejo vedno nova naloge, ki jih moramo opravljati in ponuditi našim uporabnikom. Statistični rezultati niso več edini pokazatelj našega dela. Fleksibilnost in pripravljenost sprejemati novosti in jih posredovati naprej sta postali nuja v delovanju. Diapazonu potrebnih znanj in nalog je vedno težje slediti, zato je potreben vedno večji angažma zaposlenih, ki je nujen za širjenje bralne in drugih pismenosti, kulture in različnih znanj. S tem se spet vrnemo k temeljnemu poslanstvu splošne knjižnice. Veliko naših uporabnikov in drugih obiskovalcev naše delo ocenjuje kot kvalitetno in nepogrešljivo. Želimo si, da bi ga kot takšnega in kot temeljnega za njen normalen razvoj še naprej prepoznavala tudi celotna družba ter temu ustrezno tudi omogočala normalne pogoje za naše delovanje.

direktor Knjižnice Laško
Matej Jazbinšek

Priloga:

Obrazložitev investicij in investicijskega vzdrževanja Knjižnice Laško v letu 2016

Investicije in investicijsko vzdrževanje	Občina Laško	Občina Radeče	Presežki preteklih let oz. lastna sredstva za Knjižnico Laško	Skupaj
Vsa sredstva skupaj	3.000,00	1.393,93	640,71	5.034,64

Namenska sredstva Občine Laško v višini **3.000 EUR** smo namenili za Knjižnico Laško in Knjižnico Rimske Toplice, in sicer smo v Laškem kupili dva računalnika, opremljena z operacijskim sistemom, en prenosni računalnik, tablični računalnik in projektor. Knjižnica Laško je bogatejša tudi za novo klop na knjižničnem vrtu in obešalno steno z omaricama v pisarni. Za knjižnico v Rimskih Toplicah smo kupili tri zabojčke za otroške slikanice in nov blagajniški tiskalnik. Za nakup vseh naštetih osnovnih sredstev zgolj občinska sredstva niso zadostovala, zato smo v ta namen porabili tudi **640,71 EUR** iz lastnih sredstev oz. presežkov preteklih let na strani Laškega.

S sredstvi Občine Radeče v višini **1.393,93 EUR** smo nabavili nov računalniški skener, dvosed za uporabnike, mrežni switch in nove notranje roloje za večji okni na otroškem oddelku.

V letu 2016 ni bilo razpisa MK za nabavo IKT-opreme.

BILANCA STANJA na dan 31.12.2016

SREDSTVA

A) DOLGOROČNA SREDSTVA IN SREDSTVA V UPRAVLJANJU

Konti skupine 00,01,04,05

V letu 2016 sta Knjižnica Laško in Knjižnica Radeče kupili skupno za 5.034,64 EUR novih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev v razredu 0.

Knjižnica Laško je za 3.640,71 EUR kupila dva računalnika s programsko opremo, en prenosni računalnik, tablični računalnik in projektor, primeren za prireditve in potrebe univerze za tretje življenjsko obdobje. Knjižnica v Laškem je prav tako v letu 2016 kupila novo parkovno klop za knjižnični vrt ter obešalno steno v glavni pisarni knjižnice. Knjižnica Rimske Toplice pa se ponaša z novimi zabožki za otroške slikanice in novim Tiskalnikom POS Citizen za namene davčnih blagajn. Sredstva za nabavo v vrednosti 3.000 EUR je prispevala Občina Laško, preostanek nabavne vrednosti osnovnih sredstev pa smo pokrili z lastnimi sredstvi oz. nerazporejenim dobičkom preteklih let.

Knjižnica Radeče je na drugi strani pridobila nov dvosed za uporabnike, nov računalniški skener, mrežni switch ter nove rolete na oknih. Vrednost nabave našteje opreme je v celoti krila Občina Radeče z namenskimi sredstvi za investicije v znesku 1.393,93 EUR.

Odpisali smo določeno opremo in drobni inventar v Laškem, Rimskih Toplicah in Radečah v skupni nabavni vrednosti 9.570,19 EUR. Vsa sredstva so bila že v celoti amortizirana in niso več izkazovala sedanje vrednosti, zato nismo imeli nobenih dodatnih stroškov v skupini 46 z naslova amortizacije. V Laškem smo odpisali nekaj računalnikov, laserski tiskalnik, veliko preprogo ter mobilni telefon Sony Ericsson. V Rimskih Toplicah pa termalni tiskalnik zaradi tehnične zastarelosti.

V Radečah smo odpisali računalnik, skener, faks, 40 zložljivih stolov za prireditve, ki so bili že dotrajani, prav tako 6 čitalniških stolov za uporabnike, skupaj z mizicami ob oknu. Zamenjati je bilo potrebno tudi roloje na oknih in paravan s steklom.

Sklad sredstev v upravljanju v podskupini 980, ki predstavlja in je enak našim obveznostim za osnovna sredstva v razredu 0, se je ob novih nabavah in odpisih ter obračunani amortizaciji skupno zmanjšal s 369.091,51 EUR na 353.236,80 EUR. Obračunana amortizacija v znesku 20.889,35 EUR je v celoti bremenila sklad sredstev v upravljanju in ga zmanjšala za to razliko.

Na dan 31.12.2016 je nabavna vrednost vseh opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev znašala 681.186,30 EUR, sedanja vrednost v podskupini 980, kot smo že omenili, 353.236,80 EUR. Sedanja vrednost sredstev v upravljanju Občine Laško znaša 348.949,08 EUR, sedanja vrednost sredstev Občine Radeče pa 4.287,72 EUR. V to vrednost nismo všteli presežke preteklih let.

V skupino 98 - obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje namreč vštevamo tudi presežke prihodkov (dobičke) preteklih let v podskupini 985, ki so v letu 2016 skupno znašali 13.184,24 EUR in prav tako predstavljajo vir za nakup osnovnih sredstev. Podrobneje jih bomo razdelili v razdelku D tega poročila. Skupaj s presežki preteklih let tako skupina 98 izkazuje stanje 366.421,04 EUR. To so naše celotne obveznosti za sredstva prejeta v upravljanje od obeh občin.

B) KRATKOROČNA SREDSTVA; RAZEN ZALOG IN AKTIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 10, 11,12,17,19

Stanje gotovine je v vseh treh blagajnah v skupini 10: Laško, Rimske Toplice in Radeče, ki jih knjigovodsko vodimo dnevno, na dan 31.12.2016, znašalo 98,90 EUR. Stanje denarnih sredstev na računih v skupini 11 pa je na skupnem transakcijskem računu znašalo 30.784,50 EUR.

Kratkoročnih terjatev do kupcev v skupini 12 ob koncu letošnjega leta nismo izkazovali, med tem ko so kratkoročne terjatve do posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov v skupini 14 skupno znašale 19.176,21 EUR. Glavnino teh terjatev so predstavljale terjatve do Občine Laško za decembrske plače in preostanek refundacije za decembrske materialne stroške. Manjši preostanek terjatev do proračunskih uporabnikov pa smo po vsebini izkazovali na račun medknjižnične izposoje.

V skupini 17 smo izkazovali kratkoročne terjatve do dveh državnih institucij, ki se vodita ločeno od ostalih proračunskih uporabnikov. Kratkoročne terjatve do ZZZS - Zavoda za zdravstveno zavarovanje Republike Slovenije so znašale 121,96 EUR in terjatve do ZPIZ - Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Republike Slovenije z naslova invalidnine za zaposleno Ano Jančič 1.189,08 EUR.

Aktivne časovne razmejitve v skupini 19 v znesku 782,53 EUR se nanašajo predvsem na vnaprej plačane stroške naročnin nekaterih revij in časopisov, zakupa podatkovnih baz in na plačane stroške zavarovalnih premij, ki niso vezane na koledarsko leto.

Stanje vseh kratkoročnih sredstev v razredu 1, ki ga sestavljajo vse našteje skupine 10, 11, 12, 17, 19, je tako ob koncu leta 2016 znašalo 52.324,17 EUR.

Skupna vrednost vseh sredstev v bilanci stanja oz. aktiva (razred 0 in 1) znaša 405.560,97 EUR.

OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV

C) KRATKOROČNE OBVEZNOSTI IN PASIVNE ČASOVNE RAZMEJITVE

Konti skupine 21, 22, 24 in 29

Kratkoročne obveznosti so ob koncu leta 2016 v celoti znašale 39.139,93 EUR.

Velik del teh obveznosti so predstavljale obveznosti do zaposlenih v skupini 21 in sicer v znesku 19.031,92 EUR za decembrske plače. Preostalo glavnino kratkoročnih obveznosti v skupini 22 pa smo dolgovali raznim dobaviteljem v skupnem znesku 19.366,68 EUR.

Če izpostavimo nekaj večjih, smo podjetju Adriaplin za ogrevanje dolgovali 1.226,28 EUR, podjetju Telekom Slovenije 614,16 EUR, za knjižno gradivo pa Založbi Primus 399,37 EUR, Avrori As 994,37 EUR, Mladinski knjigi 790,27 EUR in Učilom international 876,21EUR.

Podjetju M Tom smo ob koncu leta za nakup dvoseda v Radečah dolgovali 779,81 EUR, Srečku Zeliču s.p. za prenovo kopalnice v Radečah 1.958,10 EUR, podjetju Dvigala d.o.o za remont 1.101,66 EUR, Gonzagi-pro za nakup zaboječkov za slikanice v Rimskih Toplicah 764,57 EUR in podjetju Komoplast Šentjur 3.146,97 EUR za nove preproge po celotni Knjižnici Laško. Del teh obveznosti predstavljajo tudi stroški nakupa računalniške opreme pri Teal Laško v višini 1.865,05 EUR in stroški nakupa projektorja pri podjetju LCD-medium v višini 473,36 EUR.

Kratkoročne obveznosti do uporabnikov enotnega kontnega načrta so obveznosti do posrednih in neposrednih proračunskih uporabnikov v skupini 24 in so skupaj znašale 171,54 EUR. Ministrstvu za javno upravo RS smo ob koncu leta tako dolgovali 54,49 EUR, Upravi za javna plačila RS 11,58 EUR, Občini Laško za režijske stroške 33,07 EUR, Narodni in univerzitetni knjižnici 42 EUR, Medicinski fakulteti Univerze v Mariboru 5 EUR, Filozofski fakulteti v Ljubljani 17 EUR in Občinski knjižnici Jesenice 8,40 EUR na račun medknjižnične izposoje.

Konec leta 2016 smo izkazovali tudi PČR - pasivne časovne razmejitve v skupini 29, ki predstavljajo odložene prihodke v znesku 221,76 EUR, za katere smo vnaprej pridobili denarna sredstva, a jih njihovo pripoznavanje uvršča med poslovne koristi prihodnjega obdobja. Tu praktično govorimo o vnaprej zaračunanih članarinah v zvezi z Univerzo tretjega življenjskega obdobja, ki niso vezane na koledarsko leto, ampak študijsko, saj se bo del teh aktivnosti izvajal tudi v letu 2017. Uporabniki storitev univerze torej članarino plačajo v enkratnem znesku in jo koristijo v obeh letih.

D) LASTNI VIRI IN DOLGOROČNE OBVEZNOSTI

Konti skupine 98 (980 in 985)

Skupino 98 predstavljajo obveznosti za sredstva, prejeta v upravljanje od obeh ustanoviteljev, Občine Laško in Občine Radeče in znašajo skupno 366.421,04 EUR. To skupino sestavljata sklad sredstev v upravljanju (v podskupini 980) v znesku 353.236,80 EUR, ki mora vrednostno ustrezati sedanji vrednosti vseh opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev v razredu 0 in nerazporejen presežek prihodkov iz preteklih let (v podskupini 985) v znesku 13.184,24 EUR.

Presežek prihodkov preteklih let nam predstavlja fond oz. rezervo, v katero se stekajo vsakoletni presežki oz. dobički ob koncu poslovnega leta. Namen teh presežkov je, da z njimi lahko pokrivamo morebitno tekočo izgubo poslovnega leta in nabavljamo osnovna sredstva za katera nismo prejeli ustreznih namenskih sredstev v obliki dotacij.

Od presežka prihodkov preteklih let odpade v letu 2016 na Laško 10.977,55 EUR presežka, na Radeče pa 2.206,69 EUR presežka, skupno torej 13.184,24 EUR. Na strani Laškega smo v letu 2016 s tega naslova pokrili del nabave osnovnih sredstev v znesku 640,71 EUR.

Omenili smo že, da je v letu 2016 knjižnica za nakup novih opredmetenih in neopredmetenih osnovnih sredstev od Občine Laško prejela namenska sredstva za investicije v znesku 3.000 EUR in od Občine Radeče v znesku 1.393,93 EUR. Od Ministrstva za kulturo letos nismo prejeli nobenih dodatnih sredstev za nakup IKT opreme.

Skupna vrednost obveznosti do virov sredstev oz. pasiva v bilanci stanja je 405.560,97 EUR in je vrednostno enaka aktivni.

IZKAZ PRIHODKOV IN ODHODKOV – DOLOČENIH UPORABNIKOV

A) PRIHODKI

Konti podskupin 760,761

Celotni prihodki doseženi v letu 2016 so znašali 353.920,85 EUR in so bili nekoliko višji od načrtovanih (346.758,94 EUR) in višji tudi glede na leto 2015 in sicer na račun povišanja sredstev za plače, zaradi sprožitve napredovanj in delne sprostitev interventnih ukrepov v obliki višje plačne lestvice in premij KAD. Na račun Univerze za tretje življenjsko obdobje pa so se nekoliko zvišali tudi doseženi lastni prihodki.

Glavni prihodek predstavljajo dotacije iz proračuna Občine Laško v znesku 253.367,34 EUR. Glavnino teh prihodkov predstavljajo sredstva za plače v višini 176.707,34 EUR. V tem seštevku so vključena tudi dodatna sredstva za prireditve leta 2016 v znesku 660,00 EUR, ki jih nismo predhodno planirali. Niso pa vključena pridobljena namenska sredstva za investicije v znesku 3.000 EUR, ki se izkazujejo v skupini 98.

Prihodki Občine Radeče so v tem letu znašali 66.400 EUR in so bili namenjeni nakupu knjig, plačam in materialnim stroškom. Za pokritje plač v letu 2016 smo pridobili 45.327,09 EUR. V okviru te vrednosti smo v Knjižnici Radeče za 5 ur kot knjižničarko zaposlili lanskoletno javno delavko Tjašo Mladovan, obenem se je za 4 ure invalidsko upokojila Veronika Drašček. Zaradi zamika zaposlitve nove sodelavke smo tudi nekaj privarčevali na strani plač za Radeče.

Kot že omenjeno, smo od Občine Radeče prejeli še dodatna namenska sredstva za investicije v vrednosti 1.393,93 EUR, kar prav tako ni razvidno med prihodki v skupini 76, saj se namenska sredstva vodijo v skupini 98.

Poleg navedenega je knjižnica od Ministrstva za kulturo prejela dodatna sredstva za knjižno gradivo v skupnem znesku 18.800 EUR, ker je za 1.150 EUR več kot v lanskem obdobju. Knjižnica Radeče je tako za nakup knjižnega gradiva s strani ministrstva prejela 4.700 EUR, Knjižnica Laško pa 14.100 EUR.

Ostali prihodki v višini 11.611,27 EUR so nekoliko višji od lanskih, ko so znašali 9.298,59 EUR. Gre za lastne prihodke iz naslova članarin, zamudnin, opominov, kopiranja, organiziranja tečaja vodenja osebnega dnevnika pod vodstvom g. Šinkovca in prihodki pridobljeni s prodajo napitkov iz kavomata v Laškem, ki so obenem edini tržni prihodki znotraj poslovanja Knjižnice Laško.

Omenjeni lastni prihodki so v letošnjem letu skoraj dosegli načrtovane prihodke. Pridobljena lastna sredstva smo namenili nakupu knjižnega gradiva in pokritju osnovnih sredstev.

Ločeno od zgoraj omenjenih lastnih prihodkov v realizaciji izkazujemo lastne prihodke z naslova Univerze za tretje življenjsko obdobje, saj smo v ta namen uvedli posebni stroškovni mesti tako na prihodkovni kot odhodkovni strani. Ti prihodki so v letu 2016 znašali skupno 3.742,24 EUR in so bili pridobljeni z zaračunavanjem tečajev, izletov in članarin uporabnikom teh storitev.

B) ODHODKI

Konti podskupin 460, 461, 462, 464, 465, 468

Celotni odhodki so v letu 2016 znašali 352.855,15 EUR, kar je več kot lani, ko so znašali 337.959,72 EUR, in tudi več kot smo jih načrtovali, zaradi že omenjenih razlogov na strani plač zaposlenih in uvedbe univerze. Na račun tega so se povečali tudi določeni materialni stroški in stroški storitev. Celotni odhodki so na strani Laškega znašali 280.410,84 EUR, na strani Radeč pa 72.444,31 EUR. V te vrednosti niso vključeni odhodki za nabavo investicij v skupni vrednosti 5.034,64 EUR, ki se vodijo v razredu 0.

Največji strošek ustanove predstavljajo plače in drugi osebni prejemki zaposlenih, ki znašajo 222.034,43 EUR (62,90 % celotnih stroškov). Sledijo stroški nabave knjižnega gradiva v višini 65.098,84 EUR (18,45 % celotnih stroškov). 18,65 % preostalih stroškov predstavljajo programski, neprogramski stroški in posamezni projekti.

C) POSLOVNI IZID

Razlika med celotnimi prihodki in odhodki izkazuje pozitiven poslovni rezultat oz. presežek prihodkov nad odhodki v skupni vrednosti 1.065,70 EUR in sicer na strani Laškega 763,16 EUR, medtem ko Knjižnica Radeče izkazuje presežek v višini 302,54 EUR.

Razlog za pozitivni poslovni rezultat lahko pripišemo nekoliko višjim lastnim prihodkom. Računovodsko ugotovljen presežek smo v celoti pripisali presežkom prihodkov preteklih let v skupini 98.

IZKAZ RAČUNA FINANCIRANJA DOLOČENIH UPORABNIKOV

Knjižnica Laško ni zadolžena, zato se na izkazu financiranja določenih uporabnikov izkazuje le letošnje povečanje denarnih sredstev na računih v višini 9.769,30 EUR. Povečanje denarnih sredstev je izkazano v Izkazu prihodkov in odhodkov določenih uporabnikov po načelu denarnega toka (razlika med skupinama 79 in 49).

Pripravila:
Nina Mlakar, uni.dipl.ekon.

Laško, 24.2.2017

